

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratov:
dvostolpna petina vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglas nad 45 mm višine
po Din. 2.—, poslane itd.
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Ishaja vsak dan izvzemki
nedeljska in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 232.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 na naročnike in št. 349 na oglaš.
zagreb 39.011, sarajev. 7562, praške in dunaj. 24.797.

Protest Ljubljane.

V nedeljo, dne 14. t. m., se je vršil v veliki dvorani hotela »Union« protestni shod »Zveze delovnega ljudstva« proti zavlačevanju potrditve ljubljanskih občinskih volitev. Velika dvorana in galerije so bile natlačene polne ljudstva. Govorili so med velikimi in mestoma viharim odobravanjem ter ogorčenimi protestnimi klici proti Ivanu Hribarju ter vladi in centralističnemu režimu sploh gg. Fr. Kremžar, Rado Čelesnik, Marcel Zorga in Makuc, ki so vsi povdarjali nedemokracijo, protizakonitost in nepošteno metode pokrajinske vlade, katera s svojim neutemeljenim zavlačevanjem nalašč prižadeva gospodarsko škodo mestu Ljubljani, samo da ne bi na magistratu zavladali od ljudstva svobodno in zakonito izvoljeni zastopniki.

Na predlog občinskega svetovalec g. Fr. Kremžarja je shod soglasno med velikim odobravanjem sprejel sledečo resolucijo:

Večtisočglava množica ljubljanskih volilcev »Zveze delovnega ljudstva« na svojem protestnem shodu v veliki dvorani Uniona z največjo energijo in ogorčenjem protestira proti zavlačevanju sklicanja in konstituiranja novega od ljudstva potom zakonitih volitev izbranega občinskega sveta in zahteva od pokrajinske uprave, da se mora neupravičenemu zavlačevanju, ki krši avtonomijo ljubljanske občine, napraviti takoj konec in brez odlašanja sklicati občinski svet. To zahtevajo gospodarske koristi občine same ter njenih prebivalcev. Shod izjavlja, da z vso doslednostjo vztraja na delovnem programu ZDL in se bo proti vsakemu nasilju nad zakonitim občinskim svetom boril s tem, da bo dalje časa vzdržala njegova železna volja, da ima ljubljanski občini enkrat za vselej vladati delovno ljudstvo, kot pa vsak maneuver in nezakonito postopanje režima.

Zborovalci so nato soglasno izvolili deputacijo, sestojajočo iz gg. Fabjančiča, Kremžarja in Slovše, da se poda k g. Ivanu Hribarju in od njega terja odgovor, zakaj se tako dolgo zavlačuje potrditev novoizvoljenega ljubljanskega občinskega sveta.

Nato se je shod zaključil. Tisočeri zborovalci so spremili v dolgem sprevodu po Miklošičevi cesti, Dalmatinovi ulici, Dunajski, Aleksandrovi in Bleiweisovi cesti deputacijo do vladnega poslopja. Ko se je deputacija vrnila iz pokrajinskega predsedništva, je g. Fr. Kremžar sporočil množici, da se je pokrajinski namestnik Ivan Hribar odpeljal pred 10 minutami, dr. Baltić pa tudi ni bil navzoč, dvorni svetnik Kremenšek pa da je izjavil, da bo sporočil zahteve zborovalcev pokrajinskemu namestniku. Govoril je še prof. Fabjančič, ki je tudi množico pozval, naj se mirno razide. Med živahnimi protesti proti postopanju so se na to zborovalci začeli razhajati.

Ko se je večina že razšla, se je pa po Erjavčevi cesti pripeljal pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar v avtomobilu. Deputacija se je takoj vrnila ter bila sprejeta po g. namestniku.

Deputacija, v katere imenu je govoril urednik Kremžar, je razložila g. namestniku namen zborovanja, protestirala proti temu, da obč. svet še ni sklican, povdarjala, da to pomeni kršitev mestne avtonomije ter gospodarsko škodo mesta in prebivalstva, ter želela pojasniti, zakaj se zdeva zavlačuje. Namestnik Hribar je odgovoril, da sprejme izjavo deputacije na znanje ter da bo o tem poročal v Belgrad, ki bo odločil. Na to je deputacija pripomnila, da bi to pomenilo, da so merodajni za zavlačevanje politični in ne stvarni razlogi, kar pa je namestnik zanimal, češ da le pritožba še ni rešena. Deputacija je nato omenila, da rešitev pritožbe spada v delokrog pokrajinske uprave in ne osrednje vlade. Namestnik je nato dejal, da današnji shod ZDL pomeni zanj novo dejstvo, ki bo o njem poročal v Belgrad. Današnji nastop bo brez dvoma vplival na končno odločitev. Dejal je, da se bo na spomlad morda lahko pričelo delo

in da ni še nič zamujeno. Občinski svet bo itak moral delati skupno s pokrajinsko upravo, ki mu bo morala dovoljevati kredite.

Nato se je deputacija poslovila. Zunaj je zopet čakala velika množica ljudstva, kateri je g. Fr. Kremžar kratko pojasnil uspeh deputacije ter jo pozval, naj se mirno razide. Množica se je nato med viharimi klici razšla.

K tej zadevi, ki meče žarko luč na našo sedanjo pokrajinsko upravo, poroča belgrajsko »Vreme« z dne 13. t. m. sledeče: »Namestnik za Slovenijo g. Hribar stigao je u Beograd. Njegov dolazak se dovodi u vezu sa namerom, da se ponište opštinski izbori u Ljubljani. Na poništenju izbora radi i ljubljanski veliki župan g. Baltić. Ministar unutrašnjih dela stao je na gladište, da se ova stvar ispita još jednom, pre

Diplomatski nastop obeh antant v Budimpešti.

Praga, 14. jan. Češkoslovaški tiskovni urad poroča uradno: Poslaniki velike in male antante so včeraj zvečer napravili pri mažarski vladi v Budimpešti odločne korake radi obmejnege spopada ob rumunsko-mažarski meji in radi hujskanja proti mirovnim pogodbam.

V imenu poslanikov male antante je izjavil rumunski poslanik mažarskemu zunanjemu ministru sledeče: Vlada na Ogrskem se že dolgo časa čisto mirno trpi trajno hujskanje proti sosedom in proti mirovnim pogodbam. Zadnje tedne se je agitacija zelo ojačala in tudi sovražne izjave v parlamentu, na shodih in v časopisju so se čudno pomnožile, mažarska javnost je v najvišji meri nahujskana in prebivalstvo sosednih držav je vsled tega vznemirjeno. Vlada ni ničesar storila proti temu agitiranju; ukrepi oficijelnih osebnosti so prej podpihovanje kakor pa omejevanje hujskanja. Ni čudno, da se pri tem položaju pojavljajo bolj pogosto obmejni konflikti. Absolutno je potrebno, da ogrska vlada na odločen način ustavi te hujskarije, ki bodo sicer imele posledice, za katere bo odgovorna ogrska vlada.

Zun. min. Duravary je na protest poslaničnikov male antante odgovoril, da demonstracije na shodih nimajo takega pomena, kakor se jim pripisuje; priznal pa je, da so se zadnji čas take demonstracije vršile. Pripomnil je, da na Ogrskem ni nobene časopisne cenzure in da velja tudi za shode svoboda govora. Zato ogrska vlada ne more dovolj uspešno delovati proti tej agitaciji. Zagotovil je pa poslanike male antante, da je ogrska vlada absolutno miroljubna, dejal je, da je še pred nastopom male antante ogrska vlada napravila korake za pomirje-

nego što se donese odluka. Pripominjamo, da je »Vreme« običajno jako dobro informiran list in ima dobre stike z radikalno stranko.

Na vsak način, naj se ljubljanske občinske volitve potrdijo ali ne, eno je že danes gotovo, da je postopanje naše pokrajinske vlade pri tem tako pristransko, nedemokratsko in nemoralno, da bo treba glavnemu krivcu to ob svojem času položeno poplačati. Mož se je pribahal v Slovenijo in se dobrikal na desno in levo s svojo »nepristranstvo« in »strogo zakonitostjo«, v resnici ga pa vidimo povsod na delu, kjer je treba kaj izrovati proti našemu ljudstvu in njega zakonitim zastopnikom. pa naj gre za to ali ono zadevo. Zadeva z ljubljanskimi občinskimi volitvami pa mu je krinko popolnoma strgala raz obraz. In to je jako dobro!

nje javnosti na Ogrskem in da bo v tej smeri nadaljevala.

Poslaniki velike antante so istočasno izročili mažarskemu zunanjemu ministru skupno noto sledeče vsebine: Gospod minister! Smatramo kot svojo dolžnost, da ropozorimo Vašo ekselenco na dogodke, ki so se vršili malo pre maž-romun. obmejnimi spopadi in ki so te spopade povzročili. Od 10. decembra naprej se je po ogrskih občinah ob rumunski meji organizirala cela vrsta javnih shodov in manifestacij, na katerih so bile sprejete iredentistične resolucije in se je pozivalo h kršitvi mirovnih pogodb. Tako hujskanje razvema čustva prebivalstva in učinkuje v sosednih državah izizvalno. Ne dvomimo, da bo g. ministrski predsednik priznal, da je treba to gibanje omejiti in da je potrebna oficijelna izjava, da ogrska vlada obseja ta izizvanja, ki morejo Ogrski le škoditi. Dovolimo si Vas opozoriti na nevarnost današnjega položaja.

Podpisani so zastopniki Francije, Anglije in Italije. Noto je izročil v zunanjem ministristvu italijanski poslanik.

Budimpešta, 15. jan. (Izv.) Pri izročitvi antantne note, ki se je izvršila v soboto, je izjavil italijanski poslanik, ki je sam prišel k izročitvi, ponovno mažarskemu zunanemu ministru, naj se izročitev note smatra kot prijateljski svet, ki se daje v interesu Mažarske.

Pariz, 15. jan. (Izv.) Rumunski poslanik Antonescu je vnovič opozoril na Quai d'Orsayu na gibanje mažarske vojske ob rumunski meji. Kakor se čuje, bo naročeno budimpeštanski vojaški kontrolni komisiji, naj uvede natančno preiskavo.

Romunija mobilizira — za mir in red.

KONFERENCA NA DVORU V BELGRADU. — ZBOROVANJE MAŽARSKIH BEGUNCEV V BELGRADU.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Sem so došle vesti o mobilizaciji Romunske proti Mažarski. Po teh vesteh je Romunska že odposlala svoje čete na mažarsko mejo, da varujejo mir in red. Za slučaj napada od strani Mažarske so dobile romunske čete nalog, naj stopijo v protiakcijo.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Včeraj popoldne je bila na dvoru konferenca o zunanjem položaju. Udeležili so se g. Nikola Pašić, dr. Ninčić in Ljuba Jovanović. V soboto popoldne se je vršilo posvetovanje o zunanjem položaju v ministristvu za zunanje stvari.

Belgrad, 15. januarja. (Izvirno) Včeraj se je vršilo pod predsedstvom grofa Karolyja zborovanje mažarskih beguncev, ki so se ga udeležili tudi Bela Linder in drugi voditelji mažarskih beguncev. Karoly je govoril o predznakih vojne po vsem svetu. V Mažarski se govori za vojno, kar je mogoče, ker so tamkaj na vladi ljudje,

ki so l. 1914 prvi izročili ultimatum. Izjavil je, da je že l. 1914 naglašal, da ni med Jugoslavijo in Mažarsko nobenih zaprek. Povdarjal je, da je bila mažarska deputacija, ki je l. 1918 prišla v Belgrad radi premirja, bila sprejeta z živio-klici. Ves Karolyjev govor je bil zelo miroljuben.

KONCENTRACIJA ROMUNSKIH ČET.

Budimpešta, 15. jan. (Izv.) Kakor poroča iz Arada list »Az Est«, so romunske vojaške oblasti proglasile v komitatu Szatmar obsešno stanje. Osnovala se je narodna straža iz prebivalcev romunske narodnosti. Posadka iz Szatmara je zasedla vojaško važne točke. Na romunsko-mažarski meji se koncentrirajo romunske čete. Varadu je bil izdan razglas, s katerim so vpoklicani vojaški obvezniki romunske narodnosti letnikov 1921 do 1922.

komitaške čete prekoračile mejo v Dobrudži. Romunska vlada je poslala vojaška ojačenja na novo obmejno črto v Dobrudži ter bo zahtevala od bolgarske vlade enrgične odredbe proti kršitvi meje.

Vpad bolgarskih četašev v Dobrudžo.

Budimpešta, 15. jan. (Izv.) »Az Est« poroča iz Arada, da so organizirane

Nemški odpor na zasednem ozemlju.

NEMCI USTAVILI DOBAVO PREMOGA.

Essen, 15. jan. (Izv.) Po prejemu brzojavke državnega premogovnega komisarja so vsi rudniki takoj ustavili dobavo premoga za Francijo in Belgijo.

Essen, 15. jan. (Izv.) Na današnjem razgovoru med francoskimi pooblaščenici in zastopniki zveze rudniških podjetij so nemški zastopniki objavili brzojavko državnega komisarja ter izjavili, da so rudniki ustavili dobavo premoga. Nato so francoski zastopniki vprašali nemške zastopnike, ali so odgovorni za rudnike, ki jih zastopajo. Vsakomur, ki je vprašanje potrdil, je bilo izdano vojaško povelje, da mora takoj pričeti z dobavami. Predsednik zveze Thiessen je izjavil da se povelju ne bodo odzvali. Mi smo Nemci, je dejal Thiessen, ter stojimo na stališču, da smo podrejeni samo nemškemu zakonu. Francoski predsednik zborovanja je nato proglasil sejo za končano.

Düsseldorf, 15. januarja. (Izvirno) Ker se branijo ruhrski industriji z ozirom na prepoved dobav po nemški državni vladi nadaljevati pogajanja s francoskimi oblastmi, se je odredilo razširjenje zasedbe v smeri proti Dortmundu.

NADALJNE ZASEDBE.

Essen, 15. jan. (Izv.) Pohod francoskih čet se nepretrgoma nadaljuje. Na severu so prodrle francoske čete preko Recklinghausna v Dattelu. Na jugu so velike množice vojaštva na pohodu iz Werdena preko Kupferdreha in Hattingena. Danes opoldne so Francozi zasedli Bochum. Po pol 12. uri je zasedel kolodvor oddelek, ki se je pripeljal po železnici. Ob 12. so vkorakale nadaljnje čete. Francozi so zasedli tudi mestno hišo ter poštni in brzojavni urad.

Pariz, 15. januarja. (Izvirno) Uradno se poroča, da so francoske čete pri nadaljnjem izvajanju zasedbenega načrta prodrle v smeri proti Bochumu ter bodo zvečer zasedle črto Werden—Hattingen—Werne ter Heinrichersburg—Recklinghausen—Bottrop, kjer bodo imeli zvezo z levim krilom belgijskega oddelka. Na jugu poveljuje general Henry, na severu Carbone.

V ESSENU JE MIR IN GLAD.

Düsseldorf, 15. jan. (Izv.) V Essenu in okolici vlada nepretrgoma popoln mir. Poroča se o naraščajoči dragini živil in pomanjkanju moke.

PROTESTNA STAVKA.

Berlin, 15. jan. (Izv.) Listi poročajo, da je danes dopoldne po vsej zahodni Nemčiji počivalo pol ure delo v znak protesta proti francoski zasedbi in sicer v vseh rudnikih, trgovinah, pri cestni železnici in pri oblasteh. Tudi telefonski in brzojavni promet je počival pol ure. Pričetek in konec stavke so naznanili z zvonovi in tovarniškimi sirenam.

NEGOGLASJE MED FRANCIJO IN ITALIJO.

London, 15. jan. (Izv.) Pariški poročevalce lista »Sunday Times« javlja, da je pravi vzrok odgoditve nemških reparacijskih plačil po državnem predsedniku na 31. januar nesoglasje med Francijo in Italijo glede politike, ki se naj zasleduje napram Nemčiji.

Litvinci zavzeli Memel.

Memel, 15. jan. (Izv.) V nedeljo popoldne je došlo v neposredni bližini mesta do živahnega streljanja. Napad vstavev je bil odbit.

Memel, 15. jan. (Izv.) Danes popoldne je zavzel Memel oddelek vstaskih Litvincov. Zavezniške vojske ladje so niso priplule v memelsko pristanišče.

Memel, 15. januarja. (Izvirno) Opoldne je došlo v središče mesta okoli 30 Litvincov, oboroženih s puškami in strojnimi. Streljali so na dvignjeni most pri borzi, da bi omogočili pot glavni četi vsta-

šev. Litvinci so zasedli tudi francosko prefekturo, na kateri je bila baje izobešena bela zastava. Del mesta okoli vojašnice in pilotski stolp sta še v rokah Francozov.

Memel, 15. januarja. (Izvirno) Poveljnik vstajev je poslal vrhovnemu komisarju zaveznikov pismo, v katerem zagotavlja, da je naperjen boj samo proti nemškemu deželnemu direktoriju, ki je neznosen. Francoske čete se pozivajo, naj se umak-

nejo ter naj se vzdrže vsake vojaške akcije. Tilsit, 15. jan. (Izv.) Litvinski vstajši v Memelu so sporočili brezlično, da se mesto nahaja v posesti Litvincov. Nadalje naznanjajo, da so priborili tri težke metalice min ter eno lahko strojnico. Sedem Francozov in sedem memelskih varnostnih stražnikov je ujetih. Po zadnjih vesteh iz Memela, vlada sedaj tamkaj popoln mir.

Konferenca nove delavske stranke.

POLICIJA VDRE V DVORANO. —

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Včeraj se je vršila konferenca bodoče delavske stranke. Dasi je notranji minister izjavil, da ne pripu- sti nobene nove delavske stranke, v kateri bi bili komunisti, se je ta konferenca vseeno vršila v prostorih uredništva »Radnika«. Konference se je udeležilo 80 delegatov iz vse države. Med zborovanjem je policija obkolila poslopje, vdrila v dvorano, legitimirala zborovalce in jih preiskala ter hvršila tudi hišno preiskavo. Kljub temu

SKLEPI VODITELJEV ZA VOLITVE.

policijskemu nasilju so komunistični voditelji sklenili vseeno, da osnujejo novo stranko, izdelajo statut in ga predložijo v potrditev notranjemu ministru. Gotovo pa je, da stranka ne bo potrjena in da se volivnega boja ne bo mogla udeležiti. V krogih delavskih voditeljev se izjavlja, da bodo v tem slučaju dali delavstvu proste roke, da glasujejo za najbolj opozicijskimi strankami, ki zavzemajo najstrožje stališče proti radikalcem.

Nastop radikalne stranke proti Protiču.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Včerajšnja »Samouprava« prinaša obvestilo vsem radikalnim organizacijam, v katerem se govori o odnošajih med Protičem in radikalno stranko. V tem obvestilu se med drugim pravi, da se je Stojan Protič ločil od radikalne stranke in da ima svoje posebno naziranje o ureditvi države, s katerim se radikalna stranka ne strinja. Vse organizacije radikalne stranke stoji na stališču ustave, katere izpremembo in revizijo radikalna stranka odklanja. Protič se je ločil od radikalne stranke v tem osnovnem vprašanju in je za vse svoje delo sam odgovoren. Z ozirom na to ne more biti nobenega kompromisa med radikalno stranko in stališčem Stojana Protiča. To obvestilo glavnega odbora radikalne stranke je zbudilo senzacijo ne samo v radikalnih, temveč tudi v vseh drugih krogih. Jasno je, da je vsak sporazum med Pašićem in Protičem nemogoč zlasti, ker pravi obvestilo, da odklanja radikalna stranka vsako izpremembo ustave. To svoje stališče bo poudarila tudi v proglasu na volivce.

Seja ministrskega sveta.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Danes je bila od 6. do 8. 30 zvečer seja ministrskega sveta. Mnogo časa je vzela razprava o sporu s Stojanom Protičem. Sklepi niso znani, vendar je gotovo, da stoji vlada strogo na stališču proti reviziji ustave. V tem smislu bo tudi izdan proglas radikalne stranke na volivce, ki bo izšel v sredo ali četrtek. Minister za vere je poročal na seji, o svojem potovanju v Zagreb in o posvetovanju s katoliškimi škofi. V razpravi o njegovem poročilu se je največ govorilo o kandidaturah za izpraznjene škofijske stolice. Ministru za vere je prepuščeno, naj to vprašanje uredi sam. Zunanji minister dr. Ninčić je poročal o zunanjem položaju s posebnim ozirom na demaršo male antante v Budimpešti. Zatem so se reševala razna resortna vprašanja.

POSLOVANJE DRŽAVNEGA ODBORA.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Danes dopoldne je bila seja državnega odbora, na kateri je bilo sklenjeno, da se sporne občine v bajschem trikotu, o čemer se je že razpravljalo na zadnji seji, pridruži subotičskemu volivnemu okrožju. Razen tega je odbor pregledal gradivo za volitev predsednikov krajevnih volivnih odborov. To vprašanje še ni končno rešeno, ker še niso predložila vsa ministrstva svojih kandidatov.

A. V.:

Spomini na Kreka.

(Dalle.)

Nekaj drobiža.

Semeniški vodja Kulavica je bil bogoslovca Kreku zelo naklonjen. Dajal mu knjige in časopise in ga tako pripravil za nadaljnje nauke. Preganjali pa je tudi tobak, menda bolj zato, da se je mogel kregati in pokazati vodjo. Tako je nekoč nesel Kreku knjigo. Potrka na vrata. Nič odgovora. Poskuša ključavnico. Ne gre. »Odprite, saj vem, da kadite, ne bom nič hud.« V sobi vse pomrlo. »Prinesel sem vam knjigo.« Vse zastoj. »Oh, ta trma!« je moral oditi.

Bogoslovec Peter Bohinjec je bil velik Slovan. Tisti čas je grof Taaffe izjavil, da ne bo pustil Slovanov pritiskati k steni. Da bi se prepričali, če je to res, so tovariši začeli Bohinjca k steni pritiskati. Da je Taaffe to vedel, bi jim bil že pokazal.

Ko je prišel v Cerklje na vsakoletni sestanek sošolcev, sva šla na župnikov vrt. Odtiral je slivo, ki je bila zrela videti. Rekel sem: Tista je živiva. »Ko je noče drugi,

jo bom pa jaz pojedel,« je dejal in vtaknil jo v usta.

Popoldne se je nas šlo pet kopat v Krko. Ko smo bili že v vodi, me vpraša Krek, če imam že župni izpit. Odgovoril sem, da ga sploh ne mislim delati. »Kaj!« je hudo zavpil in se pogljal proti meni. Jaz sem plavajoč bežal. A on za mano. Ker sem se bal, da me bo potopil ako me dobi, sem zaklical, da pojdem. Nato je odnehal in mi obljubil shod. To je bilo na jesen l. 1911.

Osebnost mrznje ni poznal, četudi je bil v politični borbi neodjenljiv in strasten kolek. Kdor se mu je tu zameril, mu ni pustil ničesar veljati. Tem bolj čudno je, da ni govoril hudega o nasprotnih politikih, zlasti ne o Tavčarju. Mislil se je, da je morda med njima kako hvaležnostno razmerje iz dijaških let.

V stiku je bil tudi z nemškimi katoliškimi politikmi, napisal več člankov v njih liste in prostodušno predaval v Leonovi družbi na Dunaju, zakaj Nemce vsi sovražijo. Na nemškem shodu menda ni govoril; na češkem sem ga iznenajen slišal sam, ko sem

ko, v kateri sporoča, da se je odločil ratificirati sporazum in da samo čaka na sklenje italijanskega parlamenta. To pa je samo formalnost, ker je gotovo, da bo italijanski parlament sprejel sklenjeni sporazum. V tej brzojavki demantira Mussolini vesti naših in tujih listov o tajni pogodbi med Italijo in Mažarsko. V našem zunanjem ministertvu povzročajo edino skrb naši odnošaji napram Mažarski, ki niso taki, kakor bi morali biti.

18. marec — odločilni dan!

V radikalni belgrajski »Tribuni« piše 11. t. m. Pavtelijski Jovović kako da se vse politične stranke mrzlično pripravljajo na volivni boj. »Sodeč po vseh priprava«, pravi, »nahaja se cela naša kraljevina v izrednem položaju, ki spominja na deželo, nahajajočo se pred velikimi usodnimi dogodki. In res je 18. marec za nas zgodovinski dan prvega reda. Tega dne bosta morala vzdržati borbo pri nas dva velika tabora: srbski tabor, ki ga tvori radikalna stranka, in tabor defetistov, ki ga sestavljajo razni protidržavni bloki. Tega dne se udarita dve ideji in dva »mentaliteta«; po tem, kako se konča ta spopad, se odloči usoda naše države. Tega dne se odloči način o katerem se je tako dolgo razpravljalo od dne ujedinjenja pa do danes. Naš narod (= srbski narod) bo moral 18. marca odločiti, naj li kraljevina SHS ostane kot edinstvena celota, ali pa naj dobi federativno obliko ali pa bo prešla i te meje in se izjavila za amputacijo. Po vseh znakih sodeč verujem jaz v prvi slučaj. Zmago odnese državotvorna radikalna stranka.«

Nato g. Pantelijski Jovović opisuje »šanse« strank na podlagi lastnih izkušenj, ki si jih je pridobil na potovanjih tekom zadnjih šest mesecev kot dopisnik belgrajskega »Balkana«. Ne pove pa, koliko mandatov prisojajo radikalni »državotvorni« stranki, da bo mogla izvesti idejo »srbskega tabora«, ki ga tvori ravno radikalna stranka, da bo mogla do skrajnosti izvesti program o strogo »edinstveni državi«.

Gotovo je, da bodo radikali izkoristili vse možnosti, ki jim jih nudi vladni aparat, da vsaj obdrže sedanje število mandatov (okrog 90), če ga ne bi mogli primerno še povišati. Ostati kompaktna, edina velika homogena stranka s približno 100 mandati in v otem vsem drugim diktirati svojo voljo — to je cilj in smoter sedanje Pašičeve radikalne stranke in njene vlade. Čim bi se posrečilo razbiti večje stranke na koščke, mogla bi po potrebi za male koncesije opraviti s skupinami ala »kmetijaci« in muslimani svoje veliko historično zvanje v smeri Velike Srbije, ki naj izbrise vse razlike v narodu, zlasti one v Sloveniji.

Ako propade struja Sv. Pribečevića in se okrepi Davidovičeva struja v demokratski stranki, ako dobi Protič do 20 mandatov, ako se okrepe druge opozicijske stranke in pride v parlament primerno močno četo tudi »Jugoslovanski klub«, potem bo celo stočlanskemu radikalnemu klubu na vsak način kaj težko »radikalno« izvesti radikalno ideologijo v smeri samosrbske komande. Vsekakor je značilna tudi izjava sedanjega min. Ljube Jovanovića, glavnega podpornika g. Pašića in baje tudi naslednika v vodstvu radikalne stranke, izjava, kakršno je podal uredniku »Jutarnjega lista«, ko se je v Zagrebu razgovarjal s katoliškimi škofi o ureditvi poredih cerkvenih zadev. Izjava se glasi: »Mi stojimo na stališču, da bi sedaj ne bilo oportuno revidirati ustave. Ustava, kakršna je, nam garantuje našo teritorialno nedeljivost in nam koristi na zunan. Do Vidovega dne smo bili mednarodno priznana država, a nismo imeli ustave.

Danes imamo ustavo in radikalna stranka jo brani, ker je zanjo glasovala. Prejšnji načrti ustave za radikalno stranko ne obstojajo več, ako pa se po volitvah pokaže potreba za revizijo, bo radikalna stranka vsak tak predlog vzela v pretres in o njem dala svoje mišljenje. Ako že govorimo o ustavi, lahko povem, da imamo v parlamentu nujnejših poslov, kakor voditi ustavne borbe. Na upravnem in zakonodajnem polju se da mnogo storiti. Tem potom se dadi odstraniti razlogi nezadovoljnosti tudi na Hrvaškem.«

Gospod Ljuba Jovanović je znan kot odločen centralist, zato je sicer njegova izjava važna, toda pravi pomen bo dobila šele v tem hipu, ko bo stala pred gospodom ministrom krepka opozicija, sestojeca iz samih avtonomistov od makedonskih in črnogorskih pa do triglaviških gora.

Najvažnejše vprašanje sedanjih volitev je res le ono gda Pantelijski Jovović: v teh volitvah se merita »srbski tabor« in »tabor defetistov«, dve ideji in dvoje naziranje, velesrbsko in pravo jugoslovansko, ki je in ostane le v smeri avtonomno-federativnih pokrajin, kakor je bilo dogovorjeno v ženevskem paktu oktobra in novembra 1918.

Slovensko ljudstvo naj pokaže, da v teh volitvah vse jasneje zre v politični vrvež, kakor je zrla l. 1918 in 1920. Zavedati se mora, da bo le močna kompaktna in homogena slovenska ljudska stranka mogla reči svoj odločni: »To hočem in tega absolutno nikdar ne priznam in ne dovolim!« Slovensko ljudstvo pokaži svojo slovensko voljo in popravi zlo iz — leta 1920!

»Es wird gewünscht...«

Pred nekaj dnevi smo objavili drobno vest iz Belgrada, ki je povedala, da je minister za Slovenijo na višjem mestu poročal o položaju radikalne stranke v Sloveniji in pri tej priliki dejal, da se tudi uradniki že prav številno priključajo k radikalni stranki.

Ta vest nas spominja na ono znano proceduro, ki je bila njega dni v navadi v bivši avstrijski armadi. Gospod polkovnik je prišel zjutraj v pisarno in prebral dopis visokega poveljstva, kjer je bilo med drugim rečeno tako proti koncu: »Es wird gewünscht...« Nato je sledila visoka želja, naj se vojaki obračajo bolj naglo ali bolj počasi ali kaj podobnega. Nato je gospod polkovnik poklical k sebi svoje »štábalec«, katerim je z ostrim glasom razodel visoko povelje, ne več »želje«. Ti gospodje so to povelje razodeli nižjim oficirjem in jim tudi omenili besedo »Zimmerarrest«, ki seveda ni bil za nikogar posebna »želja«, gospodje kaproli so pa začeli poučevati svoje Janeze o visokih »željah« z nagovorom »kvadratni oslik in povelje zaključili s par mastnimi kletvinami, kar pa krepkih Janezov ni prav nič spravilo iz ravnovesja ter so zvečer čisto mirno šli gledat v mesto, če je ta ali ona kuharica tudi za njihov nenasitni želodec kaj spravila v »oroc«.

Tako se je končal navadno tisti visoki: »Es wird gewünscht...« Upamo, da bodo tudi slovenski uradniki ostali čvrsti in neomajni kakor Janezi za take »želje«.

Z izrazom svoje »želje« je gospod minister za Slovenijo našel jako delikatno vprašanje. Mi smo bili doslej vajeni, da je bil uradnik v svojem privatnem življenju politično prost in svoboden, ker on ni samo uradnik, ampak je tudi državlján kakor vsak drugi in ima kot tak tudi pravico uveljavljati svoja naziranja pri tvorbi ljudske volje popolnoma svobodno. Tudi v uradniških pragmatikah raznih modernih držav je uradnikom politična svoboda zanjama, tako da se jim ni treba prav nič brigati za kakšen: »Es wird gewünscht...«

hotel Stojana; v Trstu je govoril nekoč italijansko in porabil, kakor je dejal, vse laške besede, kar jih je znal.

Ko smo bili dijaki v Selcih, sem videl Kreka pogovarjati se z mladim fantom, ki se je pripeljal na kolesu. Ko je odšel je Krek rekel: Ta bo še naš župan. Pa ne samo župan je postal, ampak tudi deželni in državni poslanec Demšar.

Prijatelju Jakliču je napisal duhovito pismo o zakonskem stanu, ko mu je ta naznanil, da se ženi.

Ko je mladi Korošec začel pisati izredno lepe članke v »Slovenca«, je Krek dejal: To je moja desna roka na Štajerskem.

Neskaljeno, dolgotrajno prijateljstvo ga je vezalo s poslancem Gostinčarjem in proštom Kalanom.

V zapisniku hranišnice in posojilnice na Krki berem, da je začela poslovati 26. junija 1904. »Teden poprej 19. junija 1904 sta na-

tanko pojasnila pojem posojilnice gospod dr. Krek in gospod Jaklič ter vsestransko opisala njeno korist.« Takih-le zapiskov bi lahko našli nič koliko.

Za nameček še to, ki jo je povedal župnik Gabrič. Neki judovski uradnik, čegar sposobnost so slavili časniki, si je hotel odpreti pot do najvišjih mest v državi s tem, da se je dal krstiti in prevzel pranemški priimek. (Sieghardt! Es zahlt sich aus Katholik zu sein!) Krek je vprašal grofa Zieduszyckega, kako sodi o tem možu. Grof je odgovoril: Na svojem posestvu sem imel ob poti, ki so po nji kmetje hodili k maši, staro hrusko. Ker ni bilo prida koristiti od nje, sem jo dal posekati in na tisto mesto postavil križ. Čudno pa se mi je zdelo, da se ljudje, ki so hodili mimo, niso zmenili za križ, da bi ga počastili. Vprašal sem, zakaj teko delajo, in so mi odgovorili: Gospod, mi smo poznali ta križ še kot hrusko.

Zdaj končam te spomine, da preveč ne narastejo. Če sem kakor stržek, ki se je bil skril v orlovo perje, zdaj ko je orel omahnil, poskušal leteti voko, naj bo pa biograf sova, ki bo kraljička pozobala.

Gospod minister za Slovenijo pa očitno ni tega naziranja, ampak bi hotel tudi v Sloveniji uvesti naziranje, da uradnik ni toliko izvršni organ države, ampak izvršni organ te ali one politične stranke. Tega mnenja so sicer gospodje v Belgradu na celi črti in ker za svojo strankarsko agitacijo ne segajo preradi v svoje žepe, ampak se jim zdi navadno mnogo bolj praktično denar jemati iz državnih blagajne in posluževati se državnih uradnikov kot strankarskih agitatorjev, toda pri nas v Sloveniji se ta sistem ne bo obnesel in mi bomo po svojih skromnih močeh storili vse, kar moremo, da do tega padea za par sto let nazaj pri nas ne bo prišlo!

Tako daleč ne sme priti že zaradi okolnosti ne, v kakršnih se hoče naše uradništvo pahnuti v nemoralo. Slovensko uradništvo se rekrutira po veliki večini iz revnih slojev in jako redki so gospodje, ki razpolagajo poleg svojih službenih prejemkov še s kakšnim privatnim premoženjem, ki bi jim dajalo za vsak slučaj ne le materialno, ampak tudi moralno oporo. Službeni prejemki slovenskega uradništva pa so jako majhni in težko če niso nalašč nekoliko majhni... Dobro situiran človek se namreč včasih tudi nekoliko upre, gorje pa teli, če ima lačen želodec in prazen žep! Tak človek je mehak kakor topljen vosek in če se lačnemu želodcu pridruži še kakšna ženska nečimernost in poželenje po novih dragih klobukih, se roka le prerada stegne po lepih cekinih, ki ti jih ponuja močniti nasilnik. Zdi se, da se gospodje v Belgradu silno dobro razumejo na politiko pretisnjene želodca!

Te politike pa slovensko ljudstvo nikdar ni razumelo in če pojde po sreči, je tudi nikdar razumelo ne bo, ker je ne sme razumeti. Slovenske vesti ne bo nikdar nihče kupoval z zlatom, tudi ne z »Es wird gewünscht«-fermani, ampak edino-le s poštenjem in z zaslužnim delom si bo vsak iskal naklonjenosti naših ljudi.

Zato smo tudi uverjeni, da bo naše uradništvo vsak naskok te vrste na njegovo politično čast in državljansko svobodo kljub lačnemu želodcu dostojno zavrnilo in odbilo in bo iskalo v svoji morebitni zadregi pomoči in opore ne v zlatu, ki ga ponuja tuja roka, ampak pri svojih slovenskih ljudeh. Tudi slovenska inteligenca bo nepremagljiva, če bo stala z ljudstvom vred na domačih tleh.

Volivno gibanje.

v »Napredna koncentracija« v Sloveniji se kombinira, kuha in lima, pa dosedaj brezuspešno. Naravnost zabavno je zasledovati, kako se laži-napredne stranke med seboj vabijo, pobijajo, druga druga grehe očitajo in si prizadevajo, da druga drugo izrabi pod krinko »napredne koncentracije«. Najbolj si prizadevajo demokrati, ki se zavedajo, da morejo rešiti kak mandat samo s pomočjo drugih, ker sami ne spravijo skupaj količnika. Zato snubijo na vse strani, in ker so vsi demokrati snubci bili odklonjeni, skušajo doseči svoj namen z intrigami. Kmetijaci bi se radi zvezali z demokratijaci, ko bi se dalo to na zunanji prikriti. To pa pri volitvah ni mogoče, zato so oficijelno sklenili, da ne gredo skupno z demokrati pri volitvah, da jim še zadnji ostanek pristašev ne odpade, po volitvah pa bodo že lahko delovali skupno. S tem pa demokratje niso zadovoljni in poskušajo sedaj pri posameznih pristaših SKS. Če se par demokratiških podeželskih agentov sestane s kakim »samostojnim mešetarjem«, razglašajo to v demokratiških listih kot voljo — ljudstva. »Jutro« si je v ta namen izmislilo celo nov terminus fopaticus: »napredno ljudstvo«. Tako so demokratiški zaupniki v SKS brežiškem okraju sklenili kandidirati na »programu« SKS nekega Ivana Keneta, toda »pod nosilec« dr. Vekoslavom Kukovcem in vezati brežiško-sevniški in šmarsko-rogaški-kozjanski okraj. Kakor se sliši, pa hoče vodstvo SKS postaviti za kandidata v tem okraju načelnika kmetijskega oddelka pri pokrajinski upravi Saneina. Zdaj se bodo začele zopet demarše od SLS na JDS in narobe. Zdi se, da je bivši poslanec SKS Urek, ki mu je postala kandidatura kisto grozde, agitator za JDS in rešuje JDS. Kljub takim »naprednim koncentracijam« pa bo dr. Kukovec pri volitvah zletel kakor dolg in širok je.

v Nopori SKS. Kmetijaci sami čutijo, da se jim pripravlja ostra obsodba ljudstva, zato delajo na vse kriplje, da zmanjšajo udarec, ki ga jim pripravljajo volitve. Pošiljajo na vse strani agitatorje, a slabo uspevajo. V kočevskem okraju moledujejo svoje pomagaje iz l. 1920 naj zopet počno ljudstvo loviti za SKS, a nikdo noče nesti zanje kože na nevaren trg. V ribniškem okraju posušajo plačani agitatorji svojo srečo za Pucija, a kako jih ljudstvo sprejema, kaže sledeč dogodek od 31. dec. Več ljudstva se je zbralo v gostilni po ravno kar zvršenem pogrebu. Kar vstane neznan fantič in začne govoriti o politiki. Napade SLS in po-

slanca Škulja. V tistem trenutku zagrmel v hiši, da je fantič preplašen končal svoj govor. Ljudje ga zgrabijo z zahtevo naj pove, kdo je in kaj hoče. S strahom izpove nesrečni »politike«: Jaz sem iz Velikih Lašč, agitiram za Pucija, sem najet in za današnji voriti, da dobim zaslužek. Obljubil je, da ne verjamete, imate prav, a jaz sem moral govoriti, da dobim zaslužek. Obljubil je, da ne poskuša več v Nemški vasi in je odkuril. Ljudstvo je ta dogodek še bolj razsrdilo, ker uvidevajo, da mesar Pucelj, ki je s svojo politiko toliko škodil slovenskemu narodu, hoče imeti slov, kmete povrh še za norca. SKS daje dobre nagrade svojim agitatorjem, a ljudstvo pa opleta bič centralizma in korupcije.

v Napredni blok. »V napredni blok je treba združiti vse, kar spada skupaj.« — Tako vabi »Sl. Narod« naprednjake. V to vabilo pa se mu je urinila neljuba pomota. Pravilno se mora glasiti: ... »kar razpada skupaj«...

v Iz ljubezni do dobrega je treba zvariti napredni blok. Imenitno to: Iz ljubezni do dobrega! Tisto dobro se namreč imenuje vlada.

v Program so našli. Belgrad, 15. jan. (Izv.) Danes dopoldne je bila seja glavnega odbora demokratske stranke, na kateri se je definitivno rešilo vprašanje proglaša na volivce. Proglas bo izročen javnosti v sredo 17. t. m. Svetozar Pribičević, ki je bil te dni v Belgradu, se preseli v Zagreb, odkoder bo vodil agitacijo v prečanskih krajih.

v Razdor med zemljoradniki. Med zemljoradniki Avramovičeve in Jovanovičeve skupine je prišlo na nameravanem zborovanju v Vel. Plani do definitivnega preloma. »Pižonovci« so v Vel. Plani zborovanje razbili. Zato bosta obe skupini postavili vsaka svoje kandidate.

v Belgrajska agitacija. Belgrajski časnikarji v svojih borbenih sredstvih niso posebno izbirčni in so priznani mojstri, kadar je treba komu kaj »podvaliti«. To se vidi zlasti sedaj v volivnem boju.

Elyen Kukovec Alajoš doktor - ur!

Kdor le malo pozna razmerje volivnih glasov v štajersko-prekmurskem okrožju, ta ve, da je v njem edini demokratski mandat v resni nevarnosti. Zato je razumljivo, da dr. Kukovec napenja vse sile, da bi ga rešil. Berači in prosilci pri vseh strankah razen pri Slov. ljudski stranki za glasove, da bi bil izvoljen. Kar ve, da bo propadel, ako bo kandidiral samo kot demokrat, zato je potkal pri samostojni stranki, naj bi se za božjo voljo koncentrirali, ker drugače ne bo več videl Belgrada. Kjer ne gre s koncentracijo, tam ustanavlja pri zeleni mizi kmečko-obrtno zvezo itd., da bi izvalil kak glas za svoj mandat. Videl pa je, da mu vse skupaj nič ne pomaga. Oficijelni predstavniki Samostojne so ga iz strahu za lastne mandate brenili čez prag, narodni socialisti, zajedničarji ga ne marajo. Osamel ubože ne ve na razvalinah svoje stranke ne kod ne kam. V tem obupnem stanju mu pride kot rešilna deska za utapljalčnega misel na Prekmurje. A tudi tam nima pristašev, ker so skoro vsi v taboru Klekove stranke. Povrh se je Prekmurcem za vedno zameril, ker je bil proti prekmurski železnici iz Murske Sobotne v Ljutomer, kakor je to poslanec Drogenig ugotovil. Zato so mu Prekmurci rekli, ko je hotel izstopiti iz avtomobila, da bi imel napovedan shod v ravenjskem Prekmurju: »Nikaj ne trebe vž stopiti, oni se bodo taki pali (takoj zopet) napeti peljalit! In res ni mogel imeti shoda, moral se je takoj odpeljati.

Ker je vedel dr. Kukovec, da je on in vsa demokratska stranka na Prekmurskem najbolj osovražena stvar, kar so jih dobili Prekmurci z Jugoslavijo, zato je zatajil svojo narodno vest, ter se je zvezal z gostilničarjem Ištvanom Kúharjem, ki daje ime za izdajo od demokratov a la »Peter Smola« plačanega tednika »Mörszka krajina«, pisanev v maž. pravopisu, s polovico članikov pisanih v mažarsčini. Kdo je ta Ištvan Kúhar? Pred razmejitevno internacionalno komisijo v Prekmurju l. 1921 je par sto nahujskanih Prekmurcev z mažarskimi zastavami v rokah in s klici: Elyen Magyar orszá (živela maž. dežela) demonstrirale na veleizdajniški način za priklopitve k Mažarski. Nabo so bili vsi Prekmurci, ki so bili s to demonstracijo v kaki zvezi, zaprti v mariborski ječi. Med njimi je bil zaprt tudi naš Ištvan Kúhar, kateremu je takratna demokratska dr. Baltičeva notranja uprava vzela tudi koncesijo za gostilniško obrt. Šele dolgo potem, ko so bili že vsi ti Prekmurci izpuščeni, je po dolgih prošnjah dobil Kúhar gostilniško obrt nazaj. K njemu se je torej pripeljal dr. Kukovec in ga prosil, naj bo kot ok ajni kandidat za Prekmurje na njegovi (dr. Kukovečevi) listi. Na javnem shodu je odgovoril Kúhar, da sprejme kandidaturu, ako dr. Kukovec sprejme njegov program. Povsod drugod mora kandidat sprejeti program stranke, a ne narobe. Dr. Kukovec pa je odgovoril v vsej pohlevnosti, da sprejme Kúharjev program. Kukovec doktor - ur do-

Tako poroča n. pr. demokratska »Pravda« senzacija, da je neki novoimenovani general, seveda član »bele roke«, izjavil, da bo armada vse storila, da zmaga pri prihodnjih volitvah radikali. Če ne bodo zmagali, bo takoj po 18. marcu proglašena vojaška diktatura, ki bo novoizvoljeni parlament razpustila in razpisala nove volitve za september, ker radikali morajo zmagati in vladati.

v Kandidatura ministra za notranje zadeve. Minister za notranje zadeve g. Vujičić bo nosilec radikalne liste v podrinskem volivnem okrožju.

v O vojvodinskih Nemeih trdi »Vreme«, da je zelo verjetno, da bodo pri volitvah nastopili samostojno, samo neka mala skupina da bo podprla Protičevce.

v Mažari v Vojvodini bodo pri volitvah podpirali Protičevce. Voditelj Protičevcev v Novem Sadu dr. Adamović je izjavil, da je sporazum že dosežen.

v Radikali in Slovaki. Radikali so pričeli z izdatno agitacijo tudi med Slovaki.

v Nosilec radikalne liste v Sremu bo Pašić. Pašić bo kandidiral torej kot nosilec liste v Belgradu, v Banjaluki in v Mitrovici.

v Razdor v »srbski« stranki. »Srbsko« stranko je ustanovil takoj po ujedinjenju znani Čokorilo. Pri volitvah v konstituanto je pa stranka tako pogorela, da se Čokorilo ni zdelo več vredno svojega dela nadaljevati, ampak je odšel v Ameriko. Kasneje se je Čokorilove stranke usmilil belgrajski Savić in je začel agitacijo zlasti v Vojvodini. Tik pred začetkom volivne kampanje pa je stranka razpadla, ker je hotel en del nastopiti samostojno, drugi del pa je deloval za spojitve z radikali. Zanimiva je utemeljitev za sporazum z radikali: »Mi moramo nastopiti skupno z radikali, ki imajo isti program kot mi. Če bodo radikali dobili večino v parlamentu, bodo stvorili Veliko Srbijo ali Kraljevino Srbijo.«

bro ve, da ta Kúhar nikdar ne bo poslanec na njegovi listi, zato mu lahko vse obljudi, da Kúhar le pribori nekaj glasov za Kukovecovo izvolitev. Kúhar že mora imeti vzroke za to, da hlapčuje pri Alajoš (Alojz)-gazdi, toda Prekmurci niso tako neumni, da bi šli na ta Kukovec-Kúharjev lim.

Politične vesti.

+ Vojne hujskarije glasila dr. Kukovec ali tajnosti gospoda Fica. V lovu za senzacijami je mariborski demokratski »Tabor« 14. t. m. z maslinimi žrkami in celo kopico podnaslovov »od posebnega našega dopisnika iz Budimpešte« objavil dolg članek, v katerem pripoveduje stvari, ki mu jih niti mačka ne more verjeti. Priobčuje besedilo politične pogodbe, sklenjene dne 11. novembra 1922 v Trbižu med dr. Ivo Frankom ter Mussolinijem, Carraro in Maurijem, italijanskimi ministri, v kateri italijanska vlada gospodu Franku (!) obljublja materialno in vojaško pomoč v svrhu odcepitve Hrvaške, Slavonije, Bosne in Hercegovine od države SHS in se obveže, da to akcijo izvede s pomočjo Mažarske. V svrhu nadaljnjih podrobnih pogajanj se določi glasom tega dokumenta gospod italijanski državni tajnik Fizio. Da je komika popolna, se poroča, da je v zadnji minuti k tem pogajanjem prispel še d'Annunzio. O Mažarih pravi »Tabor« da imajo pripravljenih en milijon vojakov. Človek meni, da bere kakšno dobro smešnico Marca Twaina. Presneto dober diplomat mora biti ta Fizio, da tako slabo skrbi za tajnost takega velevažnega dokumenta, da ga izve dopisnik mariborskega »Tabora«. Le to je »Tabor« pozabil, da taki dokumenti navadno vsebujejo še klavzulo, v katerih jezikih da so sestavljeni in kateri izmed njih ima veljati kot merodajen, ako nastane kakšen spor zaradi tolmačenja. Bilo bi tudi zanimivo izvedeti, ali sploh v italijanskem ministrstvu za zunanje zadeve služi kak Fizio, ki ima zelo čudno ime za laška ušesa. Zakaj ne rajši Fiel? Tudi to je unikum, da Mussolini, šef laške vlade, sklepa pogodbe s kakim Frankom, ki tudi za Lahe ni nobena taka veličina, da bi se mogli z njim sklepati taki velediplomatični akti. Sicer pa se je ta »Taborov« velesenzacija celo našemu za energične korake in vojaške nastope sicer vedno skrajno navdušenemu »Slovenske« Narod« zdelo preneumna in se je na »merodajnem mestu naše zunanje politike« informiral, kaj je na teh originalnih razkritjih njegovega mariborskega kolege. Tu je izvedel, da nosijo razkritja imenovanega lista na sebi pečat neverjetnosti in da se večini teh vesti že na prvi pogled pozna, da so navadne izmišljotine, ki zasledujejo v prvi vrsti ta smoter, da napravijo v javnosti senzacijo. Naša javnost se naj torej ne da begati po poročilih in vesteh, ki so v bistvu brez vsake dejanske podlage. — Mi smo pa brez vsakih merodajnih informacij takoj vedeli, da je ali kdo »Tabor« z gosp. Ficelom poštno potegnili ali pa si je sam to abotnost izmislil, da dela zase reklamo, deloma pa, da napravi štimungo za vojsko.

Mi pa mislimo, da tako početje kaže skrajno slabo razvit čut za odgovornost za pisanje, ki more le ljudstvo razburjati in motiti miren razvoj našega notranjega političnega in gospodarskega življenja. Na take vojne hujskarije bo ljudstvo mariborskim demokratom ob volitvah temeljito odgovorilo.

+ Gospod Ivan Hribar ni »cesar Janec«. Tako ugotavlja kočevski »Radikal«, ki pravi, da g. Ivan Hribar tudi ni radikal, ampak skozi in skozi demokrat in »vesten izvrševalec želj in zapovedi (demokratskih) mladinev in deloma tudi kmetijev.«

+ »Proletarska stranka prepovedana. Iz Belgrada poročajo, da je minister notranjih del prepovedal »proletarsko« stranko, češ da je to le nova firma za bivše komuniste. Odkod pa g. minister to ve? Ali mora biti res že cela stranka »komunistična«, če se v kakšni stranki pojavi kak bivši komunist. Če bi bil n. pr. Sima Marković prestopil k radikalom, ali bi bila že zaradi tega potem tudi cela radikalna stranka le »nova firma« za komuniste? Take prepovedi so jako neumestne in svobodne demokracije nevredne.

+ Po egiptovskih loncih se skomina g. Pribečević. Cele tedne biti brez vlade ni prijetna stvar. Zato gospoda intrigira, kjer more, da se zopet »dočepa« vlasti. O rezultatu teh poskusov piše Protičev »Radikal«: »Kmalu se bo pokazalo, ali misli Pribečevićeva skupina vstopiti v vlado že pred volitvami ali šele pozneje. Skupina je postala gladna in se boji za mandate, vsled česar se sili v vlado čim prej. Če ji bo g. Balugdžić kaj pomagal ali ne, bo kmalu jasno.«

+ Kakšen je sporazum z Italijo. Italijanski listi poročajo, da je italijanska vlada posredovala pri jugoslovanski v stvari pristaniških pristojbin, ki jih je bila leta meseca avgusta lani za vse tuje ladje znatno zvišala. Jugoslovanska vlada je sedaj pristala na to, da vživajo od 15. t. m. dalje italijanske ladje v naših lukah iste ugodnosti kakor jugoslovanske.

+ Razpust fašistovskih akcijskih oddelkov. Dne 12. t. m. zvečer se je sešel v Rimu pod Mussolinijevim predsedstvom Veliki fašistovski svet, ki je zboroval do 4. ure zjutraj. V smislu sklepov o razpustu vseh politično-vojaških formacij in ustanovitvi narodne milice so sklenili, da se do konca tek. meseca razpuste vsi fašistovski akcijski oddelki. V pomirjenju fašistovskih duhov naglašala komuniké, da bo imela nova narodna milica popolnoma fašistični značaj, fašistične cilje in ohrani zato tudi zunanje znake in simbole fašizma.

Volitve v »Pokojninski zavod za nameščence« v Ljubljani.

LISTE SLUŽBODAJALCEV.

Volivna komisija pri Pokojniškem zavodu za nameščence v Ljubljani v smislu § 26, točka 15. statuta razglašajo:

I. V edicini II, III, IV. službodajalcev je bila vložena le po ena sama kandidatna lista. Za izvoljenje se proglašajo vsi kandidati, napisani na tej listi. V teh strokovnih edinicah sploh ni treba oddajati glasov.

Delegati so sledeči:

V II. edicini »Trgovina in špedicija« lista »Zveza trgovskih gremijev«.

Delegatje: 1. Ivan Jelačin ml., trgovec v Ljubljani, 2. Rudolf Sternecki, trgovec v Celju, 3. Andrej Sarabon, trgovec v Ljubljani, 4. Ivan Avenek, član načelnstva Gospodarske zveze v Ljubljani, 5. Jerko Spaventi, solastnik pomorske agenture, Dubrovnik.

Namestniki: 1. Franc Urbanc, trgovec v Ljubljani, 2. Josip Perdan, trgovec v Ljubljani, 3. Josip A. Milisich, trgovec v Splitu, 4. Vekoslav Finžgar, glavna zaloga duhana v Celju, 5. Ludovik Šef, trgovec v Mariboru.

V III. edicini »Rudarstvo in kovinarstvo« lista »Zveza industrijev«.

Delegatje: 1. Rihard Skubec, 2. Inž. Avgust Heinrich, oba ravnatelja Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani, 3. Inž. Josip Boncelj, ravnatelj Sirojne tovarne in livarne v Ljubljani, 4. dr. Fran Windischer, član upravnega sveta Kranjske industrijske družbe v Ljubljani.

Namestniki: 1. Inž. Jos. Pavlin, sodruženik premogokopne družbe v Ljubo-Petrovčah, 2. Inž. Ignacij Šega, upravni svetnik Sirojne tovarne in livarne v Ljubljani, 3. Inž. Simon Radnag, ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani, 4. Hinko Pogačnik, tovarnar, Ruše pri Mariboru.

V IV. edicini »Ostala industrija in obrt« lista »Zveza industrijev«.

Delegatje: 1. Peter Kozina, tovarnar v Ljubljani, 2. Alojz Križnič, generalni ravnatelj tovarne »Drava« d. d. v Mariboru, 3. Mario Ferić, solastnik tvrdke Gilardi & Betizza v Splitu, 4. Inž. Milan Suklje, upravni svetnik Stavne družbe d. d. v Ljubljani, 5. Fran Bonač, tovarnar v Ljubljani, 6. Fran Golob, družabnik tovarne pohštva »Vintgar«, Vič pri Ljubljani, 7. Dr. inž. Milan Vidmar, družabnik tovarne »Transformator« v Ljubljani, 8. Karol Čeč, ravnatelj Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani.

Namestniki: 1. Josip Costaperarja, upravni svetnik tovarne olja in barv v Ljubljani, 2. Jakob Zadravec, lastnik parnega mлина v Sre-

dišča, 8. B. Anton Torre, upravitelj tovarne Sardinia d. d. v Splitu, 4. Fran Ravnikar, tesarski mojster v Ljubljani, 5. Dr. Ciril Pavlin, generalni tajnik Združenih papirnic, Vevče v Ljubljani, 6. Makso Hrovatin, lastnik tiskarne v Ljubljani, 7. Konrad Gologranc, stavbenik v Celju, 8. Anton Krejčič, ravnatelj za dušik d. d. v Rušah pri Mariboru.

V ednici I. in V. službodajalcev sta bili vloženi po dve kandidadni listi in sicer lista: **Združeni službodajalci** ter lista, ki so jo vložili mlado-liberalci. Te listi je volivna komisija potrdila. Veljavni so le glasovi, ki se bodo oddali za eno teh list.

KANDIDATJE LISTE: »ZDRUŽENI SLUŽBODAJALCI« SO:

V ednici I. »Denarni zavedci«
Kandidati: 1. Dr. Roman Ravnihar, prokurist Jadranske banke v Ljubljani, 2. Dr. Fran Pavlin, podravatelj Kreditne banke v Ljubljani, 3. Dr. Mirko Božič, prokurist Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani, 4. Dr. Franjo Rošina, predsednik ravnateljstva posojilnice v Mariboru, 5. Ivan Elsner, podpredsednik Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, 6. Dr. Josip Beroš, podravatelj Gradske štedionice v Splitu.

Namestniki: 1. Riko Jug, podravatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, 2. Milan Kenda, prokurist trgovske banke v Ljubljani, 3. Dr. Fran Kržan, ravnatelj Ljudske posojilnice v Ljubljani, 4. Drago Kralj, ravnatelj posojilnice v Celju, 5. Anton Kralj, prokurist Zadrugne zveze v Ljubljani, 6. Juraj Vrcan, prokurist Pučke trgovske banke v Splitu.

V ednici V. »Vsi ostali poklicci«
Kandidatje: 1. Rihard Sušnik, lekarnar v Ljubljani, 2. Inž. Matej Kosmač, član načelstva Samostojne kmetijske stranke v Ljubljani, 3. Dr. Josip Jerič, odvetnik v Ljubljani, 4. Dr. Adolf Golja, predsednik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, 5. Franc Čuček, veleposesnik v Ptuj.

Namestniki: 1. Aleksander Hudovernik, notar v Ljubljani, 2. Ernest Krulj, član načelstva SKS v Sevnici, 3. Franc Gologranc, stavbeni podjemalec in župan občinskega urada v Konjicah, 4. Ivan Roglič, predsednik Krajevne organizacije NSS v Mariboru, 5. Dr. Josip Hacin, odvetnik v Ljubljani.

Vsakemu volivnemu upravičencu se bode v lastne roke vročila glasovalnica, ki jo potem po izpolnitvi odpošlje volivni komisiji tako, da jo sprejme komisija vsaj dopoldne do 12. ure na dan 5. februarja 1923, ko se preštejejo glasovi. — Če upravičenec glasovnice ni prejel, če jo je izgubil, ali če je postala nerabna, dobi lahko še najpozneje dopoldne na dan, ko se preštejejo glasovi, pri volivni komisiji novo glasovnico. — Glasovnice so tako prirejene, da je zajamčena tajnost glasovanja. — Glas vsakega zavarovalca šteje za enega, glas vsakega službodajalca za toliko, kolikor ima službodajalec določenega dne zavarovanih nameštencev. Kako se število kandidatov, ki so od posameznih kandidadnih list izvoljeni, dobi in kako se ti uvrščajo, predpisuje § 20, toč. 20 do 22 statuta.

Dnevne novice.

— **Novice z dvora.** »Hrvat« prinaša vest, da je kralj v noči od sobote na nedeljo odpotoval v strogem incognito z orient-ekspresom v Pariz. Pred tem je že v petek odpotovala kraljica Marija istotako v strogem incognito v Bukarešt.

— **Vojaški kre. itl.** Na zadnji ministrijski seji je poročal vojni minister, kaj armada vse potrebuje. Zahtevane kredite je vlada takoj odobrila. Nikjer pa ni povedano, koliko ti krediti znašajo. Gotovo pa je, da gredo vojaške potrebe v milijarde.

— **Vspehi teoretičnih državnih izpitov pred izpraševalnimi komisijami v Ljubljani v letu 1922.** Izpraševalna komisija za pravnozgodovinski državni izpit je izprašala 75 kandidatov. Vseh je bil dober z odliko pri 18, dober pri 18, zadosten pri 27 in nezadosten pri 12 kandidatih. Izpraševalna komisija za pravosodni državni izpit je izprašala 42 kandidatov. Vseh je bil dober z odliko pri 6 dober pri 12, zadosten pri 16 in nezadosten pri 8 kandidatih. Izpraševalna komisija za državoslovni državni izpit je izprašala 27 kandidatov. Vseh je bil dober z odliko pri 1, dober pri 11, zadosten pri 11 in nezadosten pri 4 kandidatih.

— **Klerikalni zmaj.** Kakor znano, spi klerikalni zmaj svoje zimske spanje »pod streho« Jugosl. tiskarne. Včeraj zvečer so ga zbudili in mu dali prebrati »Slov. Narod«. Iz »Naroda« je zvedel, da ima tri glave. Šel je, se pogledal v ogledalo in videl, da nima treh glav, ampak jih ima devet, »Narod« pa — nobene. Nato je zmaj zopet legel in bo spal še nekaj dni.

— **Iz »Slov. Naroda«.** »Klerikalci naj torej k vragu dobe, kar so zaslužili, ali tudi napredni sloji naj dobe, kar jim gre!« — Bodo dobili. — »Trdno bo stal klerikalni zmaj«, pravi »Slov. Narod«, »in tega zmaja tudi z najostrejšim bojem ne omajamo niti za ped.« — Kdo ga bo pa majal?

— **Čitalnica v Gradcu.** Na obnem zboru dne 7. t. m. je bil izvoljen za predsednika zopet dr. Vekoslav Vršič ter sledeči gg. odborniki: prof. dr. Matl, Ledenik, Bajec,

dr. Galenčič, Ferlan, Vladimir Kukman in ga. Slavica dr. Vršičeva.

— **Himen.** Včeraj, 15. t. m. se je poročila v župni cerkvi v Domžalah gdnja Helena Cerar, hčerka uglednega našega somišljenika g. Franjo Cemarja, z gosp. Joškom Oberwalderjem, tovarnarjem v Domžalah. — Bilo srečno!

— **Clanski sestanek ljubljanske sekcije JNU** se vrši v nedeljo ob desetih dopoldne pri Mraku na Rimski cesti.

— **Tudi znamenje časa.** V neki vaški šoli je učitelj izpraševal dečke, kakšen stan si nameravajo izvoliti. Kogar je učitelj poklical, je vstal, odgovoril na postavljeno vprašanje in sedel. Ta je dejal, da bo mizar, oni da bo zidar, tretji bi bil rad krojač, četrti bo prevzel trgovino po očetu, a nihče se ni prijavil, da pojde v mestne srednje šole. Pač dobro vedo, zakaj ne!

— **Z Grosupljega.** Naposled se je le uresničil stari narodni pregovor, da zima in gosposka ne prizaneseta. Dobili smo debelo snežno odejo. — V nedeljo, 14. t. m. smo imeli obilo duševnega užitka ob priljubljeni Finžgarjevi drami »Razvaline življenja«. Tako so omenjeno dramo naši vrli igralci v kratki dobi že četrtič (ob božičnih praznikih trikrat v Šmarji) spravili na oder, kar je tudi jasen dokaz, da lepe gledališke igre našemu ljudstvu jako ugajajo. Lokal, kjer so jo igrali, je bil nabito poln do zadnjega kotička, dasi v debelem snegu ni bila prijetna pot iz oddaljenih vasi.

— **Nova bolnišnica v Somboru.** Prebivalstvo Bačke je zbralo o priliki kraljeve poroke 5 milijonov dinarjev kot poročni dar. Kralj je pa dar odklonil in izrazil željo, da se vsota uporabi v človekoljubno svrhe. Odbor je nato sklenil, da s tem denarjem zgradi v Somboru moderno bolnišnico. Načrt so napravili strokovnjaki v Nemčiji. Bolnišnica je mišljena kot socialnozdravstveni zavod z velikopoteznim ambulatorijem, ki bo mogel oskrbovati po 15—20 tisoč bolnikov na leto. V bolnišnici sami bo pa le 100—150 postelj za posebno težke slučaje. Zdravljenje in zdravila v ambulatoriju bodo popolnoma brezplačna.

— **Impred sodišča.** Josip Logar z Brezovice je na goljufiv način izvalil od Jermaja Rodeta blag. vrednosti 4088 K. Sedel bo za to 3 mesece v ječi. — Ernest Kržič je ukradel Edvardu Černiču v Zapužah kolo, vredno 6000 K. Ogoljufal je tudi natakario Eleonoro Verdal v Celju za 870 K. Sodišče je Kržiča obsodilo na 4 mesece težke ječe.

Primorske novice.

— **«Goriška Straža» v Trstu.** »Gor. Straža« izhaja od novega leta sem ob ponedeljskih zjutraj in ob četrtskih popoldne. Ker ob ponedeljskih zjutraj »Edinost« ne izhaja, se je poskrbelo, da bo ponedeljska »Straža« prihajala v Trst, kjer se bo prodajala po trafikah.

— **p Narodna koncentracija v Primorju.** Tržaško politično društvo »Edinost« sklicuje za 18. t. m. odborovo sejo z nastopnim dnevnim redom: 1. Narodni svet za Julijsko krajino; razmerje naših političnih organizacij z ozirom na pokrajinsko razdelitev; 3. izpolnitev odbora.

— **Proti slovenskim in hrvatskim šolam v Istri.** Buzetski občinski svet je v odsotnosti vseh hrvatskih odbornikov, ki jih sploh niso povabili na sejo, sklenil, da naj se odpravijo vse slovenske in hrvatske šole in nadomeste z italijanskimi.

— **p Demoralizacija v Istri.** Italijanske raznarodovalne metode v Istri so že pred vojno zastrupljale moralno ljudstva, posebno v okolici italijanskih mestnih gnezd: Kopra, Poreča, Buj itd. Spričo povojnih dogodkov in zlasti pod vplivom fašizma je ta demoralizacija porazno napredovala. Ljudje, ki so se dozdaj zavdali svoje krvi in niso postali narodni odpadniki, derejo sedaj v fašistovske vrste in so v divjanju proti slovanstvu hujši nego pravi Italijani. Tako poročajo te dni s Koperščine o sramotnih nastopih Pobežanov in Cezarjanov pod fašistično zastavo. Fašizem sam, če je količjak etike v njem, takih sadov ne more biti vesel. Tudi narodna propalost je nenravnost v polnem pomenu besede in s propalicami si bo italijanski narod slabo pomagati.

— **p Nova ureditev delavskih mezd pri tržaški mestni občini.** Tržaški občinski svet je v svoji zadnji seji kljub ugovorom Zveze mestnih delavcev in uslužbencev sprejel novo ureditev delavskih plač in drugih delovnih pogojev, ki delavski položaj znatno poslabšujejo. Delavske plače se znižajo za 20 do 23 odstotkov, znižajo se tudi ostali izredni prejemki in v moralnem oziru izgube delavci vse pravice, ki so jih uživali doslej. Na ta način bi znal tudi kdo drugi varčevati, ne samo tržaški fašistični občinski svet. Vprašanje je le, če bo držalo.

— **p Čuden prirodni dogodek.** Posesniku Rudolfu Živcu v Skopem je svinja 15. dec. skotila 9 mladičev, dne 4. januarja pa še 8 mladičev. Prvih 9 pujsov lepo uspeva, drugi so pa sicer zdravi prišli na svet, a potem začeli hirati in so poginili.

Štalerske novice.

— **Š Smrtina kosa.** V Slov. Bistrici je umrla 88 letna posestnica in gostilničarka Ana Križec. — V Mariboru je umrla ga. Barbara Pohar. N. v. m. p.

— **Š Beg iz državne službe.** Poleg ptujskega okrajnega glavarja dr. Forčesina je izstopil iz dr-

— **Čevlje kupujte od domačih tovarn** tvrdke Peter Kozina & Co. z znamko »P e k o« ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo, Ljubljana, Breg 20. 1322

Volitve v višji šolski svet.

Sestava višjega šolskega sveta je senaj taka, da v njem lahko odločujejo le šolniki. Človek bi je bil, zlasti pa učitelj lahko vesel, pa je mora biti žalosten. Tisti, ki so najbolj poklicani varovati stanovske interese in pa pravice posameznih članov učiteljskega stanu in najsi so te ali druge politične stranke, doživljajo na lastni koži razočaranja. In ta razočaranja povzročajo ravno ljudsko-šolski zastopniki. Dejanja kažejo, da jih vodi politična strast in ne stanovska uvidevnost. Ako se je tudi kdaj prej godilo v tej korporaciji kaj sličnega, nam je umljivo, če pomislimo, da so odločevali možje politiki.

— **da sedaj delajo enako in še huje st.** — **ski tovariši** — tega pa mi ne moremo umeti. In ta volivni red, po katerem je edino pravični volivni sistem, to je propore, zavržen, nam glasno priča, da gospodje tovariši, ki so sodelovali pri njem, niso hoteli kontrole, ker hočejo biti absolutisti in terorizatorji. Kontrole ne preneso in to pove dovoli. Kdor pošteno misli, ta pa se je ne boji! Na vas tovariši in tovarišice pa je ležeče, da kontrole vpeljete proti volji tistih, ki je nočejo iz nam umljivih razlogov. Volite vsi, ki mislite in čutite še krščansko, kandidate, ki jih obnavljamo na drugem mestu, da bodo takoj zavlada lepe razmere v našem stanu. Samo na ta način je mogoče, da se tudi v bodoče ohrdži v viš. šolskem svetu vpliv učitelstva. Ako pa pokaže učitelstvo tudi pri teh volitvah, da je zaovoljno s terorizmom, ki ga uganja znani terorizator, tedaj bo moralo pač molčati, ko bo sedanji stanovski teror zamenjan z drugim, ki je že na vidiku. Premislite in volite! Prišite si itak sami sodbo v dobro ali v slabo. Za hribi se dela dan!

žavne službe tudi tajnik okrajnega glavarstva Likar in vstopil v pisarno dr. Toneta Gosaka.

— **Š Najstarejša oseba v župniji Panikva** ob j. ž. je v petek, dne 12 t. m. umrla in sicer 93 let stara Uršula Gorjanec, prevzitarica iz Boletine, p. d. stara Tkavčica. Rada je že umrla. — Za njo je najstarejša 92 let stara Krištanova mama, ki stanuje v Kocenovi rojstni hiši na Hotunjem. — Izmed mož je najstarejši 86 let stari Lovrenc Brglez na Zabjeku.

— **Š Brata ubil.** Dne 3. januarja je 20 letni posestnikov sin Martin Petan v Zgornji Pohanci pri Brežicah udaril s pištolo svojega 36 letnega brata Franceta tako močno po glavi, da mu je prebil lobanjo do možgan. Poškodovani brat je čez par dni v javni bolnici v Brežicah umrl. Ubijalec je že pod ključem.

Raznoberosti.

— **r Jan Urban Jarnik umrl.** Kakor poročajo članki listi je pretekli petek umrl vseučiliški profesor Jan Urban Jarnik, oče čeških študentov in neumoren delavec na kulturnem polju. Bil je redni član Češke akademije, častni francoske akademije, častni občan svojega rojst. kraja Polština itd. Rojen je bil leta 1848.

— **r Samoumor nemškega pisatelja.** Na Dunaju je 12. t. m. izvršil samoumor znani pisatelj dr. Herbert Silberer. V zadnjih dobah se je dr. Silberer pečal z metafiziko in okultizmom in spisal o tem več del. Posebno se je bavil s telepatijo.

— **r Zveza staršev s številnimi otroci** se je pred kratkim ustanovila na Dunaju. Na obnem zboru so govorniki opisovali strašno bedo družin, ki so oblagodarjene z otroci; ženske so glasno jokale. Zborovalci so sklenili resolucije, v katerih zahtevajo, naj se država ozira na številne družine pri plačevanju davkov, pri preskrbi stanovanj, oddaji služb itd.

— **r Nova indijska luka.** Na vzhodni obali Indije med Madrasom in Kalkuto grade sedaj v Vizagapatamu novo morsko luko, ki bo ena najboljših na svetu. Nova luka je nujno potrebna, ker madraško pristanišče ob viharjem vremenu ne nudi ladjam nobene varnosti. Zgrajena bo nova luka v 15—20 letih.

Škandalozne razmere pri okr. bolniški blagajni.

Kadar zbolí kak član okrajne bolniške blagajne, mora sam, ako more, drugače pa kdo drugi namesto njega iti v bolniško blagajno, da dobi nakazilo za zdravnika. A to nakazilo se ne dobi tako hitro. Samo eno okence in samo en uradnik je določen v pisarni za sprejem bolnikov za vso Ljubljano. Tu čaka eno uro ali še več, da pride na vrsto. Ko je tako srečen, da ima v rokah nakaznico, na kateri je napisan zdravnik, gre k dotičnemu zdravniku, ki ordinira od te do te ure. Zdravniki ordinirajo namreč tako, da se menjavajo, najdalje pa do ene ali pol druge ure. V čakalnici se nabere polno bolnikov. Toda glej, ura za ordinacijo dotičnega zdravnika je potekla. Zdravnik se napravi, čakajočim bolnikom pa reče, naj gredo zopet v pisarno, da uradnik na nakaznico napiše drugega

zdravnika. Sedaj naj pa bolnik zopet čaka pri okencu celo uro, da mu uradnik napiše drugega zdravnika, in kaj rado se pripeti, da zdravnik zopet odide, preden bolnik pride pri njem na vrsto. In naposled ta ordinacija! Komaj bolnik v naglici pove, kaj mu je, je recept že gotov, spremljan dostikrat s surovostmi, ki bi jih človek ne pričakoval.

Tako zamudi bolnik ali njegov namestnik pol dne preden dobi zdravnika, ki mu ne škodujejo in ne koristijo (svetovnoznano sladko vodo). Če pa bolnik ne more sam k zdravniku, mine par dni, preden pride zdravnik k njemu, dostikrat že prepozno, ali pa je že mrtev. Reče je dotični bolnik, kateri je odvisen od zdravnika in zdravi okrajne bolniške blagajne in si sam na svoje stroške ne more poklicati zdravnika in kupiti zdravil.

Naj navedemo en eklatanten slučaj! V »Jugoslavnski tiskarni«, ki plača vsak mesec 15.000 K za svoje uslužbenke v bolniško blagajno, je obolel v petek zvečer stavec g. Jurda. Njegova žena gre v soboto zjutraj v bolniško blagajno. Tam ji reče zdravnik, da je slaba pot in ima veliko opravlila, zato ne more priti na dom. Zapisal je neki prašek, češ, saj ne bo hudega. Ko žena pride po celo dopoldanskem letanju in čakanju opoldne domov, je bil mož že v nezvesti in ob pol eni uri je bil mrtev.

Iz napovedanj je razvidno, da je treba pri okrajni bolniški blagajni temeljite spremembe, ker dohodki so tako veliki, da ni treba štediti ne pri zdravnikih ne pri zdravilih. Treba si je tudi urediti bolj močerno uradno poslovanje, da bolnikom ne bo treba izgubiti celo dopoldne, marveč da bodo hitro in točno odpravljeni. To z ene strani. Kar se pa tiče izplačevanja bolniških podpor v sobotah, ko pride na stotine bolnikov po tistih par kronah, pa sploh ne najdemo besed. Gorje bolniku, ki je rahlega zdravlja ali trpi na revmatizem! Čekati je treba cele ure v veži na mrzem tlaku, prepihu in mirazu, da pride na vrsto. Dostikrat radi čaka, če še huje oboli.

Delavstvo plačuje visoke prispevke za bolniško blagajno, a ko rabi pomoči, doživi razne šikanje od različnih strani, zdravniki, razen par častnih izjem ga površno preiščejo ali pa sploh ne, če je pa za delo nezmožen, pa dobi par kronah in z njimi naj živi v boleznih. Ali se ne bi dalo uvesti nekdanje poslovanje, ko je bolnik dobil zdravnika po izberu in zaupanju, kateri ga je vsaj preiskal in zdrvil brez sladke vode. Če je šlo to nekdanj, zakaj ne bi bilo to mogoče sedaj?

Toliko za enkrat. Če se razmere ne bodo izboljšale, opišemo to škandalozno početje prihodnjič natančneje. Merodajni gospodje naj se zavedajo, da jih plačuje članstvo, da so oni za člane in ne člani za nje. Da tu priobčena kritika ni pretirana, nam lahko potrdi vsak, kdor je imel kdaj kaj opravka z bolniško blagajno.

Gospodarstvo.

— **g Tuje devize zopet poskočile.** Na zagrebški borzi so vse tuje devize in valute — posebno zapadne — zopet poskočile.

— **g Zitni trg.** Na belgrajski produkti borzi notirajo žito sledeče cene: pšenica 425—462 Din, koruza (nova, sušena) 295 Din, ječmen 320 Din, oves 310 Din.

— **g Narodni Gospodar.** Včeraj je izšla prva številka štirindvajsetega letnika »Narodnega Gospodarja«, glasila »Zadrugne zveze« z mnogovrstno vsebino in v razširjeni obliki. Nov letnik ima vplečano kot posebno novost vprašanja in odgovore in sicer predvsem iz zadrugnega polja. Teh ne bo mogel pogrešati noben zadrugar. Posebno bodo dobrodošla navodila o invalidskem davku, o davku na poslovni promet, o sestavi inventure, ter o spremembah pravil glede davčnih in pristojbinskih ugodnosti. Vsebinska je sledeča: Ob novem letu, Obubožana Slovenija, Resolucije zadrugnega kongresa v Splitu, Najvažnejše spremembe v načrtu enotnega zakona o gospodarskih zadrugah napram sedanjemu položaju, Vprašanja in odgovori, Zadrugništvo.

— **g Stinnes vsepovsod.** Zastopniki Stinnesove skupine potujejo preko Češkoslovaške, da bi stopili — kakor poroča »Slowak. Finanzwelt« — v trgovske stike s češkoslovaškimi industrijalci.

— **g Podražitev premoga v poljski Gornji Šleziji.** Lastniki premogovnikov v poljski Gornji Šleziji so podražili premog. Tona lepšega premoga stane na mestu 27.000 poljskih mark, tona srednje-dobrega 23.000, premogovega drobiža pa 19.000 poljskih mark, h katerim je prišteti še doklade 43 odstotkov.

— **g Uvozna carina na poljedelske proizvode v Češkoslovaški.** Češkoslovaški ministrijski svet je sklenil uvesti uvozno carino na poljedelske proizvode. Za pšenico in rž bo znašala carina 45 Kš, za žito 90 Kš.

— **g Davčne reforme na Poljskem.** Prihodnje dni bo predložen poljskemu ministrijskemu svetu nov davčni načrt.

— **g Zalezniška pogodba med Nemčijo in Rusijo.** »Times« poroča, da je bila sklenjena med Rusijo in Nemčijo železniška pogodba, na podlagi katere bo poverjena nemškimi inženirjem gradba proge Minsk—Moskva.

— **g Poljska zunanja trgovina.** Trgovska bilanca Poljske izkazuje z dne 1. septembra 1922 deficit od 12.312 milijard poljskih mark.

BORZA.

Zagreb, 15. jan. (Izv.) Devize: Pešta 3.80 do 3.875, Berlin 0.94—0.99, Italija 4.965—4.98, London 468—472, Newyork 99.50—100.50, Pariz 6.95—6.98, Praga 2.89—2.90, Dunaj 0.1425—0.1440, Curih 19 do 19.10, Varšava 0.55, Amsterdam 89.40. — Valute: lira 4.04, dolar 98.50—99.50.

Curih, 15. jan. (Izv.) Pešta 0.205, Berlin 0.0475, Italija 26.30, London 14.82, Newyork 531, Pariz 36.90, Praga 15.20, Dunaj 0.0075, n. a. K 0.0076, Bukarešt 5, Belgrad 5.30, Varšava 0.0163, Holandsko 210.50, Sofija 8.55

Dunaj, 15. jan. (Izv.) Pelja 26.95, Berlin 6, Italija 8486, London 829.800, New York 70.500, Pariz 4884, Praga 2007, Brusel 4444, Curih 13.285, Solija 449.50, Beograd 699, Varšava 8.10, Amsterdam 27.910.

Ljubljanske novice.

Iz Spored slovesne maše zadušnice za pokojnim opernim tenorjem tov. Josipom Drvoto, katere se vrši v sredo, dne 17. t. m. ob desetih dopoldan v župni cerkvi pri oo. Frančiškanih, je sledeči: 1. Wagner: Sigfridova smrt iz opere «Götterdämmerung», svira celokupni orkester Narodnega gledališča. 2. Requiem: A. Rihovsky, pojo operni solisti, ženski in moški operni zbor s spremljevalcem orkestra in orgelj. 3. Sekvenca v requiemu in Libera: Griesbacher op. 9 poje operni basist tov. Hugo Zathay. 4. Po requiemu zapoje operni solisti in moški operni zbor znano žalostnko «Vigred se povrne». — Na orgljah spremlja iz prijaznosti P. Hugolin Sattner, pri pultu vodi kapelnik opere g. Anton Batalka. Ker v to svrhu ne razpolagamo nobenih posebnih vabil, vabimo tem potom najljubše vse prijatelje in znanke pokojnika in vse ljubitelje našega gledališča k čim polnoštevilnejši udeležbi te posmrtnice, da se skupno častno poklonimo spominu našega velikega prijatelja-pevca. — Udruženje gledaliških igralcev Ljubljana.

Iz Orel Krakovo-Trnava (odsek) priredi v nedeljo 21. t. m. v telovadnici na Čopzovi cesti (Grabec) naračevalsko akademijo z zanimivimi sporedi. Prireditelje se vrši ob pol štiri popoldne (ne ob pol osmih, kakor je bilo pomotoma javljeno). Prijatelje orlovstva vabi h številni udeležbi odbor. Iz Predavanje frančiškanske prosvete so vrši danes zvečer. Predava msgr. Steska o Lurdu. Prav zanimivo. Vljudo vabljeni vsi! Iz Starešinski sestanek se vrši v sredo, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Akademikega doma. Na dnevnem redu so aktualna vprašanja posebne važnosti in prošim polnoštevilne udeležbe. Pred sestankom se vrši ob pol osmih odborova seja — Predsednik.

Iz Slovenska krščanska ženska zveza. Danes, v torek, dne 16. t. m. ob šestih zvečer odborova seja v prostorih Jugoslovanske tiskarne.

Iz Vincencijeva konferenca za župnišče sv. Peter ima danes, 16. januarja, ob 6. uri zvečer v cerkveni hiši svojo sejo.

Iz Rusko predavanje. 18. januarja ob pol 8. uri zvečer v poslojpu državne realke se vrši predavanje v ruskem jeziku docent E. I. Kanski na temu: »Krogotek ogljika v življenju v naravi«.

Iz Mesto evetja na krsto † Mima Kregar je daroval dobri družinski prijatelj 350 Din za mestne reveže in 150 Din za slepce.

Iz Realno podporno društvo v Ljubljani ima letni občni zbor 29. januarja ob šestih zvečer v redni posvetovalnici.

Iz Živinski potni listi se odslej naprej izdajajo le v uradu tržnega nadzorstva (Valvazorjev trg).

Iz Društva stanovanjskih najemnikov sa Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odobrova seja v sredo, dne 17. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta 12, pritrilčno, desno.

Iz Ljubljanskega policijskega okoliša je izgnana Kozalija Drobnič, katere je bila že osemkrat predkaznovana. Dalje so bili izgnali iz ljubljanskega policijskega okoliša Marijo Zerovnik.

Iz Posledice velikega izgrede. Dne 24. septembra 1922 se je vračala iz Rožne doline v Ljubljano večja družba, katere se je med seboj pretopavala in napadala vsakega, kdor jo je srečal. Feliks Marin je zaustavil na kolese so vozečega strojevodjo Galeta in ga brez povoda sunil v levo ključnico. Marin je udrl na vrt Ivana Cerneta, katerega je ranil na plečih in napadel slugo Hanžiča. Pretepaše je vodil France Kamenšek, ki je vohel nož in grozil: »Danes mora biti vse mrtvo!« Pretepaši so ranili poštnega ravnatelja Gregorčiča in železniškega čuvaja Legana. Ko sta prišla stražnik Korenc in Grošelj, ju je Franc Kamenšek napadel in ranil Korenc v trebuh. Feliks Marin je tudi z nožem zamahnil proti stražniku Kocijančiču in mu prezel plašč in bluzo. Deželno sodišče je prisodilo Francetu Kamenšku 6 in Feliksu Marinu 4 mesece težke ječe.

Iz Policijske kronike. Zaradi vlačugarstva sta bili v nedeljo aretirani v Ljubljani dve ženski. — Zaradi pijanosti in razgrajanja je aretirala policija dve osebi, od katerih je bil eden kaznovan na dva dni zapora, drugi pa na 50 Din globe. — Posestniku Jožetu Meletu iz Cerknice je bilo ukraden v Ljubljani zlatnine in denarja v vrednosti 2800 K. — Sobarici Frančiški Bevc je bila ukradena ročna torbica z vsebino 6768 K.

Iz Razširjevalci ponarejenih lir pred sodiščem. Anton in Stefan Semrov iz Rovt ter France Ukmar iz Budanj so izmenjali pri neki ljubljanski gostilničarki 1000 lirski ponarejeni bankovec, za katerega jim je izplačala 14.000 K. Goljufija se je kmalu pokazala in ljubljanska policija je zlikovce aretirala ter našla pri njih večjo množico ponarejenih lirskih bankovcev. Deželno sodišče je prisodilo za to Antonu Semrovu 3, Stefanu Semrovu 4 in Francetu Ukmarju 5 mesecev ječe.

Učiteljski vestnik.

Kandidati krščansko mislečega učitelstva za višji šolski svet so:

Zastopnika: 1. Slapšak Julij, nadučitelj, Moste pri Ljubljani. 2. Pečjak Rudolf, strokovni učitelj v Trzinu.

Namesnika: 1. Vidler Josip, učitelj v Trzinu. 2. Pogačar Franja, učiteljica v Mavčicah pri Kranju.

Zavedno krščansko učitelstvo bo volilo navedene tovariše in tovarišico v znak protesta proti znanemu terorizmu, ki ni v korist ne šoli, ne učiteljskemu stanu! Vse somišljenike prosimo, da opozore takoj posamezne krščanske učitelje na zgoraj navedene kandidate. — Odbor »Slomškove zveze«.

Narodno gledališče.

OPERA.

Torek, 16. januarja: GORENJSKI SLAVCEK. Red A.

Sreda, 17. januarja: Zaprtio.

Četrtek, 18. januarja: MEFISTOFEL. Red B.

Petek, 19. januarja: NIZAVA. Izven.

Sobota, 20. januarja: JENUFA. Red E.

DRAMA.

Torek, 16. januarja: Zaprtio.

Sreda, 17. januarja: CUDEZ SV. ANTONA in CRNA DAMA IZ SONETOV. Red B.

Četrtek, 18. januarja: IDLIOT. Začetek ob pol 8. Izven.

Petek, 19. januarja: LILIJOM. Red D.

Sobota, 20. januarja: VOJICEK. Izven.

Prosveta.

pr Sinfonični koncert Muzike Dravske Diviz. Oblasti v Ljubljani. V nedeljo smo priobčili v našem listu spored II. sinfoničnega koncerta naše vojne muzike, ki se vrši v letošnji koncertni sezoni. Koncert ima vrlo zanimiv program, izmed katerega posebno opozarjamo na znamenito Jirakovo sinfonijo. K posameznim točkam sporeda so še povrnemo, občinstvo pa opozarjamo, da so vstopnice za ta koncert v predprodaji v Matični knjižarni na Kongresnem trgu. Sedeži so po 20, 18, 15, 12, 10, 8 in 6 Din, stojišča po 8 Din, dijaške vstopnice po 2 Din. P. n. dijakje prosimo, da kupijo vstopnice v predprodaji.

pr Kazalo krajev na zemljevidu slovenskega ozemlja, sestavljen Rikard Svetlić, je ravnokar izšlo. Knjiga obsega 11 tiskanih pol male osmerke ter vsebuje v abecednem redu imena vseh krajev, mest, rek, gora itd., označenih na zemljevidu, s kratko navedbo, kje se na njem najdejo. Opozorjamo nanje vse naročnike zemljevida ter jih vabimo, da si ga naroče. Naročnino naj blagovolno posilijo po priloženi polovični naprej s poštnino vred, ki znaša 16 Din. — Slovenska Matica, Kongresni trg 7.

Orlovski vestnik.

Lepa očiška akademija št. Peter — Ljubljana je 14. t. m. v lepem vremenu in drugim katoličkim društvenim prireditvam v Ljubljani tega dne napolnila Ljudski dom. Nad dva uri trajajoč spored je po vsebini in obliki ugajal (11 točk). Vse vaje je spremljala godba Dravske divizije (osebno dr. Cerin) z ugajajočimi orlovskimi skladbami izborna. V celoti je večer nudil lep užitek in pokazal napredovanje Orlice. Deklamacija, vlasti vsebinsko, ni zadovoljila, kratki nagovor predsednice je bil v gestii preprosto. Sama v sebi lepa skladba za orlice prosto vaje leta 1923 se tuhtam slabo prilaga globom, zato učinek trpi. Prvič po vojni so Orlice zelo posrečeno nastopile s kiji. Tudi nastop s promenadnimi palicami je bil posrečen v celoti, dosti živahen, a še premalo izglajen. Ravnotako skupinski nastop deklet ob jezeru, ki pa bi bolje učinkoval v kroju. Spleh sta 6. in 8. nastop vsled kostumov več izgubila kot pridobil, dasti pomožna, efekta iščoč sredstva (barva, luč, kostum) nevede in manj izobražen okus premočijo, da se mu zdi vaja zaradi tega z vajo neskladnega nakitja, lepša. Na-

gajivki sta mično izvedli rajalno igralkanje, pa sta vseeno še skoro preveliki za to. Papirnatih kostumov ni več videti, hvale Bogu. Dolgotrajne Tri dobe so lepo, že splošno znano delo čl. Orla a krasno godbo in posrečenimi simbolizmi. Morda bi prikladni kostumi res mogli potencirati efekt, toda ti kostumi za telovadbo niso prikladni. Zato so vse boljše učinkovale te vaje n. pr. laji v Unionu. Nastop na gredeh je bil zelo posrečen, popolnoma je zabilal slab utis zadnjega tovrstnega nastopa in dokazal izvrstno uporabnost gredi za orliške nastope; lepo so harmonizirale vaje, izvedba in godba. Noč in dan — v maski, kretaji in simboliki res fino občuten in brezhibno prednashan balet, ki razodeva talent vzhle zmernosti in diletantstva obeli baletk — vzbujajo pomislek, da morda ne spada v okvir telovadnega večera Orlice, a je zelo obogatil in poživil spored. Zaključno rajanje je čl. Izvora, ima simboličen pomen a napravila vtis neharmonično natrpanih gibov. — Večer je zapustil dober utis in je pokazal lepe zmožnosti in še lepše možnosti tudi v vrstah mladih, novih članic, če bodo dostopne za stvarne nasvete.

J. Hafner.

Fantovski večer šentjakobskega Orla se vrši danes ob pol osmih zvečer v prostorih Prosvete, Sv. Florjana ul. 15.

Poizvedovanja.

Našla se je pri nedeljski večerni zabavi v Rokodelskem domu denarnica z večjo vsoto denarja. Dobi se pri upravi Rokodelskega doma.

Našla se je denarnica z manjšo vsoto denarja. Dobi se pri g. I. Bogataju, elektrotehniku, Sv. Petra cesta 29.

Zatekel se je pes, ovčarske pasme; lastnik pes naj se oglasi tekom 14 dni pri Ignacu Trdini v Škofji Loki.

BERSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnje so kakor usnjeni
Najbolje varstvo proti vlagi i mraza!

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Termometer v F	Nebo, vetrov	Obilnina v mm
14. 1. 21 h	741.5	- 3.3	1.7	jasno	—
15. 1. 7 h	739.6	- 5.6	1.5	jasno	—
15. 1. 14 h	737.9	0	1.5	jasno sever	—

IVAN SAJOVIC
MILKA ARKOVA

poročena.

POSTOJNA — STARAVAS

LIKARICA

Ki je že delovala v kemičnih zavodih za čiščenje obleke za moške. — Plača dnevno 60 dinarjev. — Pisma na: BIRO »REKLAMA«, Beograd, Knez Mihajlova ulica št. 11 pod. šifro: »JANJIC«. 313

SPREJMEM takoj pridno in pošteno prodajalko

za prodajo MOKE, nad 20 let staro, katere je zmožna nekoliko korespondence in knjigovodstva. Prednost ima tista, ki je službovala v trgovini na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. ANTON POLANC, valjni mlin, RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU. 299

Instrukcije sprejme

učiteljska. Poučuje o ljudskošolskih predmetih, kakor tudi v nemščini. — Naslov pove upravnistvo lista pod številko 319.

Trgovski pomočnik

samec, 30 let star, IŠČE s 1. FEBRUARJEM 1923 SLUŽBE pri kakšni večji trgovini; gre tudi kot skladiščnik. — Naslov pove uprava lista pod številko 314.

Sprejem takoj pridno in pošteno SLUŽKINJO

srednje starosti, katere zna nekoliko kuhati in druga hišna opravila. Prednost ima z dežele. Plača po dogovoru. Predstaviti se je pri FANI POLANC, valjni mlin, Radeče pri Zidanem mostu. 298

Iščem stanovanje

s HRANO in dobrim NADZORSTVOM za 19-letnega dečka iz boljše rodbine proti dobri plači. — Najraje pri kakem šolniku. Ponudbe z naslovom na upravnistvo »Slovenca« pod šifro: »DEČEK«.

Šoloneobveznega DEČKA

poštenih staršev, sprejemmo kot TEKALCA (Laufbursch) Predpogoji: poštenost in pridnost. Zglasiti se je: Elektrotržnica A. VERBAJS, Ljubljana, Gospodstva cesta št. 13 (Količev).

Zidarskega polirja

za Ljubljano iščem. Samostojen, energičen. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 279.

STROJEVODJO

z izpitom za ozkotirno železnico iščem. Reflektiram samo na zanesljive, izučene stojne ključavničarje. — Ponudbo na upravo lista pod številko 278.

JAVNA DRAŽBA

ene partije šampanjca, vina ter likerja

se vrši v SREDO, 17. januarja ob 10. uri dopoldne v skladišču »BALKAN«, Ljubljana, Dunajska cesta 33. Informirati se je mogoče v skladišču vsak dan od 8. do 12. in od 2. do 5. ure.

Kezele Stanko, klenar.

BOHORICEVA ULICA ŠTEV. 3. Naznanjam cenj. občinstvu, da sem se preselil iz Hirske ul. št. 31 v Bohoričevo ulico št. 3 ter se nadalje priporočam solidni postrežbi.

IŠČEM v središču Ljubljane pod ali nadzemski gostilniški LOKAL, s skromnim stanovanjem. — PRODAM ali zamenjam za Pony-voz krasno izdelani, še neokovani »GIG«. Dalje prodam srednje veliko angleško PSICO, izborn čuvaj in BRAKE ter dva njena mladiča, z Dobermanom križana. — AVG. ZAJEC Bl. Dobrava, p. Jesenice. 300

IŠČEM LOKAL

ali prostor, ki se da preurediti za MODERNO BRVNICO le na prostnem delu Ljubljane. Ponudbe na: NOVOSAD, GRADAC 37, p. Pleternica, Slavonija.

Imam v zalogi 80 vagonov bukovih DRV

uhit in napol suhih. Nekaj tudi mešanč. Oddam jih v mali in veliki množini. Imam udi tesan in stavbi LES. Cena zmerna. Dalje imam naprodaj 3 BENCIN-MOTORJE, 3-8-15 PH. A. Sedlar, Novo mesto.

Po cenl naprodaj NJIVA

velika 3 orale, ležeča ob deželni cesti Ljubljana—Šmarino, oddaljena 400 m nad poljsko šolo. — Več pove Mirko ŠTEFANOVIČ, Gorupova ulica 3, II. nadst.

Enonadstropna hiša

z 9 stanovanji na Selu naprodaj. — Več pove MARIJA CERK, Vodmatska ulica 4, p. Moste. — Istotam so naprodaj BUKOVA DRVA v poljubni množini, cela ali žagana. 268

KAVARNO ali GOSTILNO

dobro ideočo v letni in zimski dobi, želim KUPITI ali v NAJEM vzeti v večjem kraju v Sloveniji. — Ponudbe pod »FLOTTER BETRIEB 18437« na KIEN-REICHS Anzeigenvermittlung Ges., GRAZ, Sackstrasse 4. 251

Meblovano sobo

s posebnim vhomom išče za takoj ali pozneje boljši, 30 let star soliden obratovodja, najraje v severnem delu mesta, v bližini juž. ali drž. kolodvora. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod SOBA 262.

Premog in cement

stalno v zalogi pri H. Petrič, Ljubljana Dunajska cesta 33. Tel. 366. Skladišče »Balkan«.

Obrava

in garnitura za gospodsko sobo, velik lestenec in nekaj druge obrave, je naproaj pri Josipu TRIBU na Glincih 37, vsak delavnik od 1.—2. ali od 5.—17. oco.

CEMENTNO STREŠNO OPEKO

zdelano iz prvovrstnega Splitskega cementa in čistega ostrega peska, ima naprodaj PETER LACKNER, G. Mozelj — Kočevje. 169

Vsakovrstne voznje

sprejme po najnižji ceni turška Josip in Rajko Turk Ljubljana, Vidovdanska (Radec. epa) c. 3.

Malo HIŠO z vrtom

KUPIM v Ljubljani ali v bližini nje. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod številko 267.

Liutomerška vina

letnik 1921 in 1922

po zelo ugodnih cenah ima v zalogi L. Petovar, Ivanjkovci lastnik vinogradov v Jeruzalemu.

350 m POCINKANE CEVI, v velikosti 1/2 in 200 m POCINKANE CEVI, 1 cola svetlobe, naprodaj po nizki cenl.

FRAN PEZDIR, BREZOVICA 27.

! ! ! AUTO ! ! !

BENCIN OLJE MAST PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNE Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.

VSAKOVRSNI VOZOV

»ZDRUŽENIH OBRATNIKOV« stalno v zalogi pri MARTIN MALL, sedelju in ličanju avtomobilov v Don.žalch. — Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu v Ljubljani na Ambroževem trgu (St. Peterski most). — Sprejemajo se vozovi v popravilo in v zameno. 5235

Cunard Line

Najbrži parobrodni svijeta. Izravni putnički tovarni i expres saobraćaj od

Hamburga in Cherbourga za Ameriko in Canago

dimnjaka, 5/2 dana Vlastite kabine za putnike III. razreda. Putnike prate iskusi č novici do tike ukrcaia, te im putem pruže u svakom poledu dragovoljno svaku pomoć. Uputstva daje:

CUNARD LINE

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslovanska banka d. d. Zagreb.

Glavno zastopstvo za Slovenijo: Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

(Ljubljana, Brzojavni naslov: »Cunard«.)

ZALOGA POHIŠTVA.

Izdelava vseh vrst BLAZIN, ZIMNIC, »ERESNIC, DIVANOV, OTOMAN in vsa padajoča tapetniška dela po najugodnejših cenah V zalogi tudi morska trava. — PETER KOBAL, zaloga pohištva in apetniška delavnica, KRANJ. 5308

UGODNA PRILIKA!

PRODAM zaradi družinskih razmer TRGOVSKO HIŠO

z dobro vpeljano trgovino, trafiklo in točenje čez ulico na prometnem kraju na deželi, 1 uro od Celja Hiša je prenovljena z gostilniškimi prostori; pri hiši se nahaja okoli 7 oralov zemlje z gozdom, vce okoli hiše. Pod istim naslovom tudi prodam nove TRINADSTROPNO HIŠO z velikim vrtom, v prometnem mestu na Štajerskem, 1 minuto od kolodvora, pripravo za vsako večje podjetje. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 293.

Poravnajte naročnino!

Zalostnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Gospodu dopadlo poklicati v večnost mojo drago, blago mater

Ivano Koželj roj. Šmon

dne 12. jan. 1923 v 82. letu starosti, prevideno s sv. zakramenti. — Priporočam jih vsem, zlasti svojim duhovnim sobratom, v pobožno molitev.

Pogreb bo v ponedeljek ob 9. uri dopolden na Homcu.

Zepože, dne 13. januarja 1923.

Francišek Koželj, župnik.

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena mati

Marija Urbas roj. Rane

trgovka, gostilničarka in posestnica v Gor. Logatcu

danes, dne 15. januarja t. l., ob pol 6. uri zjutraj, po dolgi in mukepolni bolezni, previdena s tolažili svete vere, v starosti 56 let mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v sredo, dne 17. t. m., ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti.

Gorenji Logatec, dne 15. januarja 1923.

Žalujejo rodčine:

URBASOVA, PEČEVNIKOVA, GOSTIŠEVA, SEVNIKOVA.

Brez posebnega obvestila.

Brez posebnega obvestila.

Udani v božjo voljo sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša srčno-ljubljena hčerka, gospodična

Mici Putrich

hčerka posestnika in gostilničarja

danes, dne 15. t. m., ob 8. uri zjutraj, po dolgi in mukepolni bolezni, previdena s tolažili svete vere, Bogu vdano zaspala.

Pogreb ljubljene pokojnice se vrši v sredo, dne 17. januarja 1923 ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Dolenjska cesta 6, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1923.

ANTON in JERICA PUTRICH, starši. — ANTON in KAROL, brata. — PAVLINA in ERNA, sestre.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrži globoke žalosti naznanjamo, da nas je danes zapustil dobi mož in skrbni oče, gospod

Pavel S. Turk

posestnik in gostilničar, bivši dolgoletni župan in častni občan v Dragi

po daljšem bolehanju nenadoma, Bogu vdano, v 81. letu, ter mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Streliška ulica 23, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1923.

ANA TURK roj. TOMEČ, soproga. — EDUARD, trgovec, STANKO, kavalier, poručnik, SLAVICA por. TURK, VLADKO, PAVLINA, otroci. — INŽ. ANTON TURK, ravnatelj kem. tov., zet. — FRANIKA TURK, snaha. — PAVEL, DANIEL, RUDOLF — EVICA in TONČEK, vnuki.

Razno perilo

za gospode, dame in deca priporočam trdka

A. & E. Skaberné

Ljubljana
Mestni trg 10

Zahvala.

Za mnogobrojne srčne dokaze iskrenega sožalja ob smrti naše ljubljene hčerke, sestre in svakinje, gospodične

Ljudmille Milost

izrekamo vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebej se pa zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja, onim, kateri so jo tolažili ob njeni bolezni in končno vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Ljubljana, 15. januarja 1923.

ZALUJOČI OSTALI.

Svila, čipke modni nakit!

A. Šinkovič nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 19.

Salama

prve vrste
novo blago

popolno zrela
dobiva se povsod

I. hr. tvornica salame,
suhega mesa in masti

M. Gavrilovič
sinovi d. d. Petrinja

Glavno zastopstvo
za Slovenijo

R. Bunc in drug
Ljubljana
Celje - Maribor

Stare kovine

kakor: cink, bronce, med, baker, svinec itd., kupuje po najvišjih dnevnih cenah

Tvornica »Cinal«, Celje.

Kostanjev les

deske in tesan les
kupuje po ugodnih cenah ter
prosi pismene ponudbe

ERNEST MARINC

Celje, Kapucinska ulica 3

Inserirajte v »Slovencu«!

Ivan Slokan

mestni zidarski mojster,
Ljubljana,

STUDENTOVSKA ULICA ŠT. 7.

Izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela, po danih in lastnih načrtih.

Lovro Verbič, višji davčni upravitelj v p., naznanja v svojem in v imenu otrok Vladimirja, Mimy in Olge žalostno vest, da je umrla nadvse ljubljena hčerka, sestra, teta in svakinja, gospodična

Danica Verbič

v nedeljo, dne 14. t. m., ob 9. zvečer, po dolgi in mukepolni bolezni, previdena s tolažili svete vere.

Pogreb drage pokojnice se vrši v torek, dne 16. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

V Novem mestu, dne 15. januarja 1923.

Namesto posebnega obvestila.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.

KLEPARJI:

Remžgar & Smerkol, Florjanska ul. 13. Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kolarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 28.

Korn T., Poljanska cesta šte. 8.

KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE:

Kunover Ivan, Stari trg šte. 10.

KONFEKCIJSKA TROOVINA:

Olup Josip, Pod Trenčo.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje šte. 2

PARNA PEKARNA:

can. preya nasl. Jakob Kavčič, Oraščičev šte. 5.

SPEDIJSKA PODJETJA:

»Orient« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 463. Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7-9.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:

Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:

Mikuš L., Mesni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Erjavec & Turk pri »Zlati lopati«, Valva-zorjev trg šte. 7.

ZALOGA POHISTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta šte. 17.

»VINARIA«, družba vinogradnikov, PTUJ

priporoča cenj. gostilničarjem in vinskim trgovcem svojo veliko zalogo prvovrstnih haloških in ljutomerskih vin LASTNEGA PRIDELKA letnika 1921 in 1922 v sodih in buteljkah. — Cene in kakovost vin brez konkurence. Glavno zastopstvo in zaloga za Ljubljano:

M. RAVTAR, Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Ivan Zakotnik

mesni tesarski mojster
Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrašja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje it.

Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

Sladkor - šečér

glave, kocke in kristal, testenine, makarone, li-dellne in rezance kakor tudi ostalo špecerjsko in kolonialno blago nudimo in pošljamo po železnici gg. trgovcem vsa o količino in na vsako postajo. - Izvolite zahtevati cenik.

„BANIJA“

IRGOVAČKO PROMETNO DRUSTVO. VELE-TRGOVINA MJEŠOVITOM ROBOM

KARLOVAC

Naprodaj lepo posestvo,

1 uro od Ljubljane: hiša, dve gospodarski poslopji, sadni vrt, 9 parcel njiv in 9 lepo zaraščenih parcel gozda. — Cena skupno 450.000 dinarjev. — Pismene ponudbe pod št. »RESEN KUPEC 450« na anončno družbo ALOMA COMPANY, Ljubljana, do 24. januarja.

Ako še niste, pošljite naročnino!